

LSVB wil nieuwe acties als minister niets toegeeft

DEETMAN BEREID TOT GESPREK MET STUDENTENORGANISATIES

Naar alle waarschijnlijkheid zal volgende week maandag een gesprek plaatsvinden tussen minister Deetman en de studentenorganisaties LSVB en ISO. Alle partijen hebben hun bereidheid daartoe uitgesproken. Op de agenda staan drie punten: de studiefinanciering, de Harmonisatiewet en de bezuiniging van 2,7 procent op het wetenschappelijk onderwijs.

Minister Deetman -op de achterbank ingekneld tussen twee rechercheurs- verlaat spoorlags Hotel Maastricht. Wilde tafereel tijdens het studentenprotest vorige week donderdag (zie ook achterpagina). (foto Widdershoven)

Minister Deetman heeft gezegd dat hij uitsluitend in het kader van het reguliere overleg met de studentenorganisaties wil praten over de eisen van de actievoerende studenten. De bewindsman heeft echter zijn bereidheid uitgesproken om een extra bijeenkomst van deze Studentenkamer in te lassen.

Dinsdag hebben de Landelijke Studentenvakbond (LSVB) en het Interuniversitair Studentenoverleg (ISO) laten weten dat zij op deze uitnodiging zullen ingaan.

LSVB-woordvoerder Ruud Dirkse zei dinsdag dat de kans op overeenstemming met de minister erg klein is. Deze heeft immers een Kamermeerderheid achter zich die de bezuinigingsplannen steunt. De LSVB zou echter bereid zijn om in zijn eisen wat toe te geven. Van de minister wordt hetzelfde verlangd. Als Deetman geen water in de wijn doet, zal de bond onmiddellijk de vergadertafel verlaten en de acties voortzetten. De LSVB-woordvoerder zei dat de actiebereidheid onder studenten nog steeds erg groot is.

Op donderdag 24 november vindt in ieder geval een landelijke studentendemonstratie plaats in Den Haag. De LSVB verwacht een opkomst van rond de 20.000 studenten uit wetenschappelijk en hoger beroepsonderwijs. De stoet demonstranten zal overigens het Binnen-

hof mijden, in de hoop dat het vreedzame karakter ervan bewaard kan blijven. De deelnemers aan de actie zullen worden toegesproken door onder meer LSVB-voorzitter Van Poelgeest, de collegevoorzitter van de Universiteit van Amsterdam Gevers en de voorzitter van de HBO-raad Bolle.

De universiteitsbesturen, verenigd in de VSNU, en de HBO-raad hebben vorige week reeds in een gezamenlijke verklaring gezegd dat zij de studentenacties ondersteunen. Zij vrezen dat de toegankelijkheid van het hoger onderwijs in gevaar komt door de bezuinigingen op stu-

diefinanciering. De hogere deelname aan het hoger onderwijs moet leiden tot extra uitgaven voor studiefinanciering en mag niet op de budgetten van de instellingen worden afgewenteld, aldus de verklaring.

De HBO-raad en de VSNU betrouwen dat dit standpunt geen weerklank heeft gevonden bij het kabinet en een meerderheid van de Tweede Kamer. Zij menen dat de groei van de economie in gevaar komt, als niet wordt gezorgd voor voldoende hoger opgeleiden.

Jos Dohmen/HOP

UNIVERSITEIT GAAT EMANCIPATIEBUDGET BEHEREN

Het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen (O&W) gaat het emancipatiebudget voor de universiteiten decentraliseren. In de voorafgaande jaren konden de universiteiten voor het financieren van emancipatieprojecten een beroep doen op een door O&W beheerd budget. Vanaf 1989 krijgt elke instelling jaarlijks een vaste som van veertigduizend gulden toegewezen, mits ze dat bedrag zelf aanvult tot tachtigduizend gulden. Het college

van bestuur van de RL is accoord gegaan met deze voorwaarde en zal dus veertigduizend gulden per jaar toevoegen aan het geld van O&W. Zowel medewerkers (NWP en WP) als studenten kunnen een beroep doen op het emancipatiefonds. Het geld is bestemd voor het financieren van incidentele (kortlopende) projecten, die niet betaald worden uit structurele middelen. Het gaat bijvoorbeeld om het opzetten van congressen of seminars, het uitnodigen

Pagina 5

Disciplineplan geneeskunde

Vorige week kreeg minister Deetman het disciplineplan geneeskunde aangeboden, waar hij drie jaar op heeft moeten wachten. Geen verrassingen voor Maastricht: de traditioneel sterke projecten krijgen een beschermende status.

Pagina 7

Alternatief

Huisarts Boudewijn Falperlaan gelooft niet meer zo erg in de reguliere geneeskunde. Sinds zijn kennismaking met de orthomoleculaire theorie van nobelprijswinnaar Linus Pauling, ziet hij veel meer mogelijkheden om mensen te helpen. Ziekte is een gezonde reactie van het afweersysteem. Het probleem begint al veel eerder: bij de voeding.

Pagina 8

Schopenhauer

Arthur Schopenhauer (hier getekend door Wilhelm Busch) heeft zijn hele leven lang een flinke drang naar erkenning gehad, maar werd pas laat in zijn leven echt beroemd. Omdat hij tweehonderd jaar geleden -in 1788- werd geboren, geeft Maarten Doorman van de faculteit Algemene Wetenschappen een inleiding op 's mans filosofie.

Pagina 9

Coördinator

Zijn reputatie is hem vooruitgesnel. Al voor zijn komst werd coördinator Harry Fekkers, inmiddels tweeëneenhalve maand in dienst, verguisd en bejubeld. Voor de een is hij het type van de medogenloze manager, voor de ander is hij de man die schoon schip gaat maken. Wat is Harry Fekkers eigenlijk van plan?

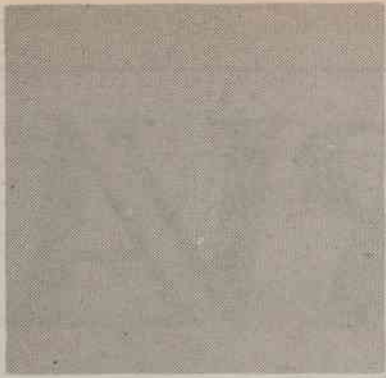
van gastdocenten, onderzoek naar loopbaanplanning of het opzetten emancipatieprojecten ten behoeve van studenten of personeel. Bij het toekennen van subsidie wordt verder onder meer gekeken naar de maatschappelijke relevantie van een activiteit en de inbedding in het emancipatiebeleid van de RL. De maximale steun per project bedraagt veertigduizend gulden. Bij het toekennen van de subsidies krijgt de Vrouwenemancipatiecom-

missie (VEC) een belangrijke adviserende stem.

Over twee jaar wordt de werking van het emancipatiefonds geëvalueerd. Subsidieaanvragen voor 1989 kunnen nog worden ingediend tot een februari van dat jaar.

Emely Nobis

Ingezonden brieven voor deze rubriek mogen een lengte van maximaal één A4 kantje hebben. De redactie behoudt zich het recht voor brieven in te korten of niet te plaatsen.

Eieren voor Deetman

Twee jaar geleden kende België een studentenoproer die enigszins vergelijkbaar was met wat er nu bij ons gebeurt. Wat toen precies de aanleiding voor de protesten was, weet ik niet meer, maar ik kan me de grimmige sfeer van toen nog herinneren.

Vlak voor kerstmis '86 waren Leuvense studenten in opstand gekomen. Rijkswachters hadden toen de zaak "in de hand gehouden". Aggressiever dan menig ME'er of politieagent hadden ze erop gemept. Als een muur robots met angstaanjagende helmen, schilden en gummiknuppels waren ze genaderd. De non-productieve, geldkostende en nog onbelangrijke studenten kon men ongestoord "poef" geven. Geen machtshebber die er wakker van zou liggen, geen brave burger die niet z'n belasting zou blijven betalen. De paria's die op hun kosten leefden en later ook nog eens hun leven zouden bepalen verdienden niet beter. Als arme rijkswachter kon je gelukkig toch nog invloed uitoefenen op dit studententuig.

Vandaag, twee jaar verder lopen er weer mensen rond met wat blauwe plekken. Wat gebeurt er toch in Nederland? Verworven rechten, studiefinanciering, mogelijkheden tot zelfontplooiing binnen een vereniging worden allemaal bedreigd. Terecht dat we ons kwaad maken op Deetman, uiteraard is het tijd voor actie en hernieuwd protest. We zullen ze, de klik in den Haag. Het is lang genoeg leuk geweest. We pikken het niet meer. De demonstraties en ludieke bankovervallen hebben ons nog niet van OV-jaarkaart en Harmonisatiewet afgeholpen. Tijd voor harder optreden. Die etterige Deetman met z'n mislukte hoofd mag wat ons betreft acuut een beroerte krijgen. Een trap in z'n maag verdient ie, rotte eieren op z'n hoofd. Heb je gezien hoe hij als een misdadiger weg gevoerd moest worden in een ME-busje? Dolle pret. Nou, hij heeft het geweten en zal nog meer moeten voelen. Jammer dat hij wist weg te komen uit Hotel Maastricht. Een heuse lynch-partij vlakbij onze studentenvereniging Koko zou pas echt de geschiedenis-boeken hebben gehaald! Zo langzamerhand beginnen de verschillen tussen de Rijkswachters uit het eerste deel van dit artikel en het gedrag van bovengenoemde studenten te vervagen. Waar zijn we mee bezig? Zijn harde middelen de enige manier om ons doel te bereiken of leidt geweld slechts tot het uit het oog verliezen van de oorspronkelijke idealen? Het is niet verbazingwekkend dat Deetman aarzelt als de LSVB vraagt om een direct onderhoud. Een minister oefent z'n taak uit met de middelen die beschikbaar zijn. Niet meer, maar inderdaad ook niet minder. We mogen van hem verwachten dat hij een beleid voert waarbij voor beide kampen aanvaardbare

marges worden gehanteerd. Worden die marges ons inziens met woensman daar op gewezen te worden. Echter niet met een trap in z'n maag. Zo sluit je elke dialoog uit. Hopelijk vindt er toch nog een onderhoud plaats met de minister waarin op een verstandelijke manier over bepaalde beslissingen kan worden gepraat. Wil er dan iets bereikt worden, dan hebben we mensen nodig die zich qua doorzettingsvermogen en taalvaardigheid met Deetman kunnen meten. Geen bakstenengooiers.

Johnny Samijn (2MF)

De Heilige kop

Mr. Rob van den Biggelaar is ijdel, dat zal hij ook vast niet ontkennen. Maar het is absoluut onjuist te suggereren dat hij zijn eigen beeld zelf besteld zou hebben. Integendeel. Een initiatief voor het 'bronzene koppie' (Observant 12, 18/11) werd genomen door een aantal RL-stafleden. Moet kunnen. Bij de afscheidshappening van de toenmalige voorzitter van het College van Bestuur was de belofte van een eigen beeld dan ook een volslagen verrassing voor Rob. Zijn enige eigen bijdrage is het poseren voor beeldhouwster Marjet Bonke en later het wegtrekken van een zijden lap geweest.

Machteld Roede

Reactie op NSEM-Studentendecanaat

Onlangs heeft de LSVB aan de studentendecanen in het WO en HBO gemeld dat zij de Harmonisatiewet via juridische weg verder wil aanpakken. Het is de bedoeling van de LSVB dat gedupeerde studenten contact opnemen met de plaatselijke studentenvakbonden om via hen naar een landelijk netwerk van advocaten te stappen.

Het studentendecanaat waardeert het dat de NSEM in dit kader op lokaal niveau actie voert, door studenten die nog steeds gepakt blijken te worden te wijzen op mogelijke juridische stappen (richting rechter en andere beroepsorganen). Ook waardeert zij het dat de LSVB dergelijke initiatieven stimuleert en de gezamenlijke krachten op landelijk niveau bundelt. De NSEM kan hierbij echter geen taken en verantwoordelijkheden op zich nemen, die op wettelijke basis aan het decanaat toebedeeld zijn en derhalve kan er dus geen sprake zijn van een concurrentiestrijd, zoals het artikel suggereert.

paarltjes

Kamer in onderhuur aangeboden van 12 dec. t/m 22 jan. nabij het centrum. Voor nadere informatie 043-252460

Hobo-lessen? Voor U of Uw kinderen. Bel 043-617854. Vraag naar Dorothée van de Bercken. Afgestudeerd Conservatorium

Tijdelijk te huur aangeboden: eenpersoons appartement (kamer, keuken, douche, toilet). Periode: 16 december-16 maart. Inlichtingen: 043-614498 (vragen naar Harrie)

De oppascentrale voor geestelijk gehandicapte kinderen in Maastricht e.o. kan studenten gebruiken die als vrijwilliger willen meedoen aan een van de volgende activiteiten:
- begeleiding bij speelmiddagen (twee zaterdagmiddagen in de maand)
- praktische thuishulp (oppassen of licht verzorgend werk)
Tevens zoeken wij gastgezinnen, die af en toe voor een korte tijd een geestelijk gehandicapt kind in huis willen nemen. Inl.: Nelleke Bosman, Apollohof 111, tel. 043-479472

Het studentendecanaat blijft de eerste aangewezen instantie voor studenten die in de problemen komen door deze Harmonisatiewet, zeker ook waar het gaat om studiefinanciering.

Deze problemen kunnen veel verder strekken dan de reikwijdte welke de NSEM bereikt en wellicht worden eventuele acute noodoplossingen over het hoofd gezien, door het gericht zijn op procederen op langere termijn. Met betrekking tot de "onbereikbaarheid" van het decanaat en de informatieverstrekking die te wensen over zou laten, willen wij nog het volgende opmerken. In de hectische zomermaanden is het decanaat voor een aantal studenten geen adequate opvang gebleken. Dit was met name te wijten aan personeels- en huisvestingsproblemen. Inmiddels zijn deze beide factoren ongedaan gemaakt. Het decanaat werkt thans weer met drie open spreekuren en vijf telefonische spreekuren per week. Ook kan op elk tijdstip via het secretariaat een afspraak worden gemaakt met een van de decanen. Bovendien is het decanaat uitgebreid met de Studie-Infotheek, waar onder andere informatie over de Harmonisatiewet te verkrijgen is. De Infotheek is iedere middag geopend.

Aan deze nieuwe ontwikkelingen wordt middels folders bekendheid gegeven, terwijl reeds enkele maanden de bereikbaarheid van de decanen vrijwel wekelijks wordt vermeld in de Observant. Dit betekent dat het decanaat op dit moment goed bereikbaar is en dat iedere student op zeer korte termijn geholpen kan worden.

Bureau Studentendecanen

Te huur: Studio 8 x 4,5, eigen toilet, douche en keuken in Veldwezelt, huur f 380,- excl. Tel: 03447-2369

Te koop: ski-pak van Ellesse, grijs met rose, maat 40, in prima staat. Tel: 043-632697

Te koop: Austin Marina de Lux, bouwjaar 1977, 32.000 km. APK gekeurd, in zeer goede staat, f 1750,00. Tot 18.00 uur, tel. 431258, na 19.00 uur, tel. 474237.

Aardig, rustig meisje gevraagd om met mij etage te delen. (pl. min. 5 min. v.d. R.L.) Liefst studente rechten eerstejaars. Bellen na 18.00 uur. Yvonne, tel. 043-435817.

Bel jij even als je geneeskunde studeert! Want weet je wat Reflex nu weer organiseert! 't MEDICO-feest wordt eindelijk een feit op 9 dec. in de Grote Sociëteit.

Henriette en Saskia zoeken een etage (of 2 kamers) in Maastricht. Wie helpt ons? Tel. 045-321082.

Er start een cursus Antroposofie medio jan. Een onderwijsgroep en een lezing per week, 1 = mnd. Je kunt je opgeven na elke Protogoras-activiteit (zie bulletin: universiteit algemeen).

Drie maanden America! 9 Weken werken in zomerkamp + 1 tot 6 weken vrij rondreizen. Incl. retourvlucht, visum, verzekering, zakgeld (\$150-\$450). Kosten: f 400,00. Eisen: 18-35 jaar, engels spreken, beschikbaar juni t/m aug./sept. Info: A.T. Camp America, tel. 04780-88074, postbus 107, 5800 AC Venray.

Kijk naar het algemene mededelingenbord voor Gezondheidswetenschappen (K) voor informatie over de oprichting van Studievereniging Gezondheids Wetenschappen M'tricht. In blok 4.2. studiereis naar de V.S. Indien je belangstelling hebt zien we je 30 nov. om 19.30 uur in de filmzaal van Jezuitenklooster.

De goedkoopste van M'tricht, Stichting BUBU. Verhuur van bestelbusjes, f 45,00 per dag, f 0,30 per km., waarvan de eerste 100 km vrij. Bel 211048/210649.

Het COC-Maastricht start een homojongerengroep m/v. Interesse? Kom dan op 1 december om 22.00 uur naar Café-Rosé, Bogaardenstraat 43.

Wageningse student zoekt voor periode 28 nov. - = maart woonruimte in Maastricht. Dit wegens een stage. Jip v.d. Valk. Tel. 08370-23065.

Wanneer: 9 dec. Waar: Grote Sociëteit, Vrijthof. Wat: MEDICO-feest.

Grote studentenparty WO-HBO; wo 30 nov. a.s. in discotheek de Momus, Vrijthof 8. Aanvang 22.00 uur; Entree: Op vertoon collegekaart + f 2,50.

Voor kleine of grote kamerverhuizingen bellen naar: 04950-24354. Kosten: f 42,50 in Maastricht of omgeving.

Te koop wegens overcompleet: Halfautomatische fotocamera Mamiya 135 met flitser f 150,00; elektrische typemachine Olivetti praxis 30, f 550,00. Tel. 045-460495 tussen 17 en 19 uur.

Te koop: medische boeken in nieuwstaat: Current therapy-1982-f 35,00; Surgical diagnosis and treatment-Way, Dunphy-1983-f 65,00; Pathologic basis of disease-Robbins-2e editie-f 75; KNO-Gerlings-1980-f 15,00; Lich. onderz.-Lodewick-1980-f 15,00; Functionele anatomie-Huson-1977-f 20,00. Tel. 045-460495 tussen 17 en 19 uur.

JE VALT VAN DE ENE VERBAZING IN DE ANDERE BIJ

ViaVia

INBRENG EN VERKOOP VAN EXCLUSIEF GEDRAGEN KLEDING, BOEKEN, SPORTARTIKELEN

St. Annalaan 1, hoek Emmaplein, Maastricht, tel. 043-253175

Een bibendor dankt zijn praeses. Moge velen zijn voorbeeld volgen. Knut, giro: 4987248 Heerlen.

Maria, voor jou nu een echte! Proficiat en nog vele jaren. Hopelijk tot vanavond. Marthe. P.S. je bent nog jong genoeg hoor!!

Help! Eerstejaars rechten moet voor 15 december een nieuwe kamer hebben, het liefst in Maastricht en met een huur tot f 325,00. Bel naar Paul Bolle, tel. 043-219489.

Middelbare scholier, in bezit van Commodore-64 zoekt kleuren-monitor (uiteraard in goede staat). Telefonische reacties naar: Maaïke Luxembourg, 882316.

Dertig jaar, proficiat Carma van je zus.

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgave van de Stichting Observant Verschijnt wekelijks

Redactieadres
Bouillonstraat 3 (kamer 0.006)
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Telefoon 043-887174

Stichtingsbestuur
Wim Hermens (voorzitter)
Kees Schröder (penningmeester)
Erik de Graaff (secretaris)
Ton Hamelers (redactieafgevaardigde)
Geertjan Tangelder
Joan Muysken

Redactie
Jacques Herraets
Wammes Bos
Emely Nobis

Redactieleden/medewerkers
Marc Bonten
Bart Brouwers
Lucia Geurts
Ton Hamelers
Evelyne de Leeuw

Redactie-assistente
Liesbeth van Hoef

Foto's
Franco Gori
Frits Widdershoven
Paul Mellaart

Tekeningen
John Prop
Raph de Haas

Druk
Limburgs Dagblad Heerlen

Paarltjes
Paarltjes schriftelijk inlevellen bij de redactie, maximaal 25 woorden. Niet-commerciële Paarltjes zijn gratis voor studenten en personeelsleden. In alle andere gevallen bedraagt de prijs f 7,50. Paarltjes waarin onroerend goed te koop wordt aangeboden kosten f 25.

Advertenties
Tarieven en reserveringen bij Dhr. H. Hoff, telefoon 043-437810 b.g.g. bij de redactie 043-887174

Mededelingen
Mededelingen voor de Bulletin-pagina's doorgeven aan Frank Speet, dienst Voorlichting, telefoon (88)7171.

Abonnementen
Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f 35,- per jaar

Hoger Onderwijs Persburo
Observant maakt deel uit van het landelijk samenwerkingsverband Hoger Onderwijs Persburo (HOP), samen met Ad Valvas (Vrije Universiteit), Folia (Universiteit van Amsterdam), Mare (Leiden), Univers (Tilburg), Delta (Delft), KU-nieuws (Nijmegen), Universiteitsblad Utrecht, Universiteitsblad Twente, Universiteitskrant Groningen en Cursor (Eindhoven).

HOP-correspondent: Jos Dohmen

Notitie over positieve actie bij werving en selectie

COLLEGE WIJST HANTEREN STREEFCIJFERS PRINCIPIEEL AF

Het college van bestuur wil geschikte vrouwen bij sollicitaties niet de voorkeur geven boven 'betere' mannen. Ook wil het geen streefcijfers opstellen over het percentage vrouwen dat de universiteit in dienst moet nemen. Dit blijkt uit een notitie die het college gisteren aan de universiteitsraad heeft aangeboden. De notitie is een reactie op het onlangs verschenen rapport 'werving en selectie', opgesteld door de adviesgroep Emancipatie Personeelsbeleid.

De belangrijkste aanbevelingen van de adviesgroep worden door het college niet overgenomen. In het rapport stelt de adviesgroep, dat vrouwen bij sollicitaties de voorkeur moeten krijgen boven mannen, mits ze voldoen aan de functievoorzieningen en zelfs wanneer er hoger gekwalificeerde mannelijke kandidaten zijn. Het college vindt deze aanbeveling "ten principale onaanvaardbaar" omdat ze niet zou passen bij een universitaire organisatie, "die als primaire producten heeft het verrichten van hoogwaardig onderzoek en het geven van onderwijs op wetenschappelijk niveau". Ook de nationale en internationale concurrentie tussen de universiteiten pleit volgens het college tegen een dergelijk voorkeursbeleid.

Het college is met de adviesgroep wél van mening dat de kansen voor vrouwen verbeterd moeten worden. In de notitie worden een aantal maatregelen aangekondigd, die de selectieprocedure bij hogere functies (vanaf schaal 10) moeten optimaliseren. Zo mogen er in personeelsadvertenties geen overbodige eisen worden gesteld en moet voor alle vacatures worden nagegaan of zij ook in deeltijd vervuld kunnen worden. Vrouwen die voldoen aan de gestelde vereisten zullen in ieder geval worden opgeroepen voor een gesprek. Wanneer men kan kiezen tussen twee gelijkwaardige kandidaten van verschillend geslacht, krijgt de vrouwelijke sollicitant de voorkeur. In iedere selectiecommissie -alweer uitsluitend voor functies vanaf schaal 10- moet voortaan tenminste één vrouw worden opgenomen, terwijl er gestreefd wordt naar een evenredige man-vrouw verdeling. Elke selectiecommissie wordt voorgelicht over het emancipatiestreven en krijgt instructies over de te volgen procedure.

Het college wil ook de randvoorwaarden voor vrouwelijke sollicitanten verbeteren door te "bevorderen dat hogere functies in deeltijd kunnen worden verricht" en door de mogelijkheden voor kinderopvang te "consolideren en zo mogelijk uit te breiden". Overigens zal de aanwezigheid van kinderopvang niet in personeelsadvertenties worden genoemd, aangezien er momenteel een wachtlijst bestaat bij kinderdagverblijf Kiekeboe.

Streefcijfers

Een tweede belangrijke aanbeveling van de adviesgroep Emancipatie Personeelsbeleid betreft het hanteren van streefcijfers. De adviesgroep vindt dat het personeelsbestand uiteindelijk moet bestaan uit vijftig procent mannen en vijftig procent vrouwen in alle functies, met een mogelijke marge van tien procent. Om deze evenredige verhouding te realiseren, zou de uni-

versiteit streefcijfers moeten opstellen. Ook op dit punt sluit het college zich niet aan bij de adviesgroep. Het vindt niet dat de personeelsopbouw een afspiegeling moet zijn van de maatschappelijke verhoudingen en dat er naar gestreefd moet worden evenveel mannen als vrouwen in dienst te nemen. Realistischer is het -aldus het college- om te kijken naar het aanbod op de markt. Het is echter te tijdrovend om voor alle functies de arbeidsmarkt in kaart te brengen en aan de hand daarvan streefcijfers op te stellen. Alleen voor de aio's wordt een uitzondering gemaakt, omdat hier het aantal afgestudeerden bij de eigen faculteit als uitgangspunt genomen kan worden.

Teleurgesteld

De Vrouwenemancipatiecommissie (VEC) toont zich teleurgesteld over de notitie van het college. Het streven om meer vrouwen in dienst te nemen, kan volgens haar onmogelijk gerealiseerd worden zonder het hanteren van streefcijfers. Volgens de VEC "staat het hanteren van streefcijfers geenszins het selecteren van personeel op kwalitatieve gronden in de weg". De VEC zet

zich eveneens af tegen het voornemen van het college om pas voor functies vanaf schaal 10 specifieke maatregelen te nemen om méér vrouwen te selecteren. De achterstand van vrouwen is reeds vanaf schaal 7 aanwezig en die schaal zou volgens de VEC dan ook startpunt moeten zijn voor gerichte actie.

Het college wil de effecten van het emancipatiebeleid in de toekomst regelmatig toetsen. De directeuren van de beheerseenheden -die moeten toezien op de daadwerkelijke uitvoering van het beleid- brengen daartoe verslag uit over de resultaten van de selectieprocedures. Ook worden er door de dienst Personeelszaken gegevens verzameld over het aantal vrouwen die in dienst treden. Daarnaast wil het college zelf het "emancipatiestreven uitdragen". De VEC hoopt dat "de hoogste bestuurders dit niet alleen met de mond beleiden, doch zich hiervoor ook in daad inzetten". Van het in dienst nemen van "voldoende vrouwen" in de hogere rangen (WP en NWP), zal volgens de VEC "een aanzienlijk sterkere voorbeeldfunctie uitgaan".

Emely Nobis

STRATEGIEDEBAT BIJ ECONOMEN VERZANDT

De strategiediscussie binnen de economische faculteit lijkt te verzanden in belangentegenstellingen. De meningen over de koers van de faculteit en vooral over de precieze invulling daarvan lopen zover uiteen dat een eensgezinde uitkomst steeds onwaarschijnlijker wordt. De verzoenende maar daarmee tegelijkertijd nogal fletse voorstellen in de bestuursbijdrage aan het debat worden door de meeste deelnemers gekenschetst als "meer van hetzelfde". Een deel van de oplossing van de problematiek is nu verschoven naar een commissie. "Nu ontstaat dus het gevecht over de exacte opdracht en de bemanning daarvan", voorspelt een lid van de faculteitsraad.

Voor de snelle en onevenwichtige groei van de economische faculteit droeg vorig jaar bij aan een onbehaaglijk gevoel; zijn we eigenlijk nog op de goede weg, moeten we wel zo doorgaan. Een der aanleidingen lag in het nogal dramatische verschil tussen het geplande en werkelijke onderwijsrendement. Pro-

blemen zag men tevens in de grote belasting van de wetenschappelijke staf door het probleemgestuurde onderwijs (PGO), waarover steeds luider twijfel werd geuit of het wel geschikt is voor een faculteit met zulke grote aantallen studenten. Bovendien blijkt de overgrote meerderheid daarvan te kiezen voor

bedrijfseconomie (BE), terwijl de populariteit van algemene economie (AE) minimaal is. De middelenverdeling over de vakgroepen is daaraan echter niet aangepast, klaagt uiteraard de vakgroep BE. Vragen worden er verder gesteld bij de beweerde slechting van de barrières tussen de traditionele vakgroepen en hun onderzoeksgebieden.

Een eerdere door een commissie opgestelde strategienota werd neergesabeld, waarop het bestuur werd uitgenodigd met inachtneming van alle reacties zijn eigen visie op schrift te stellen. Dat is nu gebeurd, en voorzien van commentaren afgelopen dinsdag in de faculteitsraad behandeld. Besluiten worden pas in de volgende vergadering genomen.

Business school

Duidelijk is dat het faculteitsbestuur in de discussie zo min mogelijk positie heeft gekozen, wat acuut het verwijt opleverde dat ook deze nota nauwelijks strategische richting geeft. Het volgen van de huidige weg, maar dan beter, dat is de essentie van de nota, concludeert een der vakgroepen in een reactie. Maar voorstellen om het rendement te verbeteren (het is het laagste van de gehele universiteit) ontbreken. Ook de samenwerking tussen de vakgebieden, ooit wezenskenmerk van deze nieuwe faculteit, blijkt een netelig punt. Dat de inhoudelijke

vorming van de studenten verbeterd kan worden door in de eerste twee jaren (een verlenging met een half jaar) de integratie van AE, BE en kwantitatieve economie meer gestalte te geven, wordt door velen ogenschijnlijk wel onderschreven. Hoe dat er precies uit moet gaan wordt echter aan een commissie doorverwezen, waarvan nu al duidelijk is dat die de grootste moeite zal krijgen met de machtige vakgroep bedrijfseconomie. Want het is net BE die in nauwelijks verholde termen zegt dat de faculteit maar eens de consequenties moet nemen van het feitelijke keuzegedrag van studenten. Bijna 90% kiest BE, en eigenlijk hebben we dus al een 'Business school', en nauwelijks meer een economische faculteit. "Zou het een mogelijkheid zijn om het curriculum op te bouwen rond bedrijfseconomie en van daaruit te integreren?" vraagt de vakgroep brutaal.

Probleemgestuurd

Het probleemgestuurde onderwijs is waardevol en motiverend, vindt het bestuur, maar aan de enorme onderwijsbelasting moeten we wel wat doen. Bovendien is het in het grootste deel van de laatste twee jaar minder bruikbaar, dus daar kunnen beter andere onderwijsvormen worden gehanteerd. Het sluit-

Vervolg op pagina 6

Netwerk-maatschappij

Het behoort tot de goede academische praktijk om de bestaande samenleving kort en krachtig te karakteriseren: de industriële maatschappij; de na-industriële maatschappij. De laatste term heb ik altijd wat vaag en eigenlijk negatief gevonden. Zou de term "netwerk-maatschappij" niet kwalificeren? Het is niet zo lang geleden, dat de sociale communicatie nauwelijks intensiever of dichter was dan die van de agrarische samenleving. Lang beperkte de communicatie zich tot een kleine fractie van de bevolking, een kleine culturele elite, die zich handhaafde door zich vast te klemmen aan een monopolie van communicatie en informatie. Thans zien wij alom de communicatienetwerken zich ontwikkelen en verdiepen: wij ontwikkelen ons in de richting van de elektronische metropool (1). Elk individu, elke organisatie is via elektronische netwerken verbonden met alle andere, een ontwikkeling, die nog slechts het beginpunt heeft gepasseerd. Bressand en Distler stellen, dat het succes van Silicon Valley vooral te wijten is aan het samenkomen van drie netwerken.

1. Gespecialiseerde informatie, newsletters, waardoor een voortdurende marktanalyse mogelijk is.
  2. Een menselijk netwerk van docerenden en afgestudeerden van de grote universiteiten van Stanford en Berkeley.
  3. Netwerken, gericht op het mobiliseren van financiële hulpbronnen.
- Het gaat bij Silicon valley niet om de geïsoleerde ondernemer, maar om de ondernemer, gezeten op het knooppunt van netwerken.

Wat geldt voor de relatie tussen ondernemingen geldt ook voor de relaties binnen ondernemingen en overheidsinstellingen. Ook daar zien we de elektronische netwerken zich verdichten, ook daar is er de mogelijkheid van het intensiever communiceren van beschikbaar komende informatie. Misschien vormen universiteiten wel een voorhoede van de netwerk-maatschappij zoals die op ons af komt. Mensen houden zich bezig met het opwerpen van ideeën, het uitwerken ervan, het communiceren erover. Het zich voortdurend ontwikkelende en cumulerende fonds van kennis, gaat een steeds belangrijker rol spelen in de economische ontwikkeling. Daarbij past een voortgaande groei van "human capital". Met beide zaken houden universiteiten zich bezig. Bestudering van het functioneren van universiteiten zou daarom wel eens een hoge toekomstwaarde kunnen hebben.

(1) Albert Bressand en Catherine Distler, le prochain monde, Paris 1985

W. Albeda

Samengesteld door Bart Brouwers

Voorlichting

Billy Turf is nog maar net van de krantenpagina's verdwenen, of we krijgen te maken met een nieuwe getekende universitaire wervingscampagne. Dit maal is het echter niet de RL, maar de KUB in Tilburg en Billy Turf is vervangen door luierende (samen in bed) of biljartende (in een van die "tallose gezellige kroegen" die Tilburg rijk is) studenten. De begeleidende tekst: 'Het is hard studeren in Tilburg!' Mooi niet dus, als je de tekening bekijkt. Tenzij de studie zich vooral afspeelt in bed en kroeg. De peperdure advertenciacampagne is niet alleen bedoelde om direct meer studenten te trekken, maar ook om het slechte imago van de Tilburgse universiteit wat op te poetsen. Aan de KUB was men nogal geschrokken van de voorgenomen sluiting van twee van de Tilburgse faculteiten. Dat liep op het nippertje goed af, maar duidelijk was toen wel, dat het schortte aan een pr-plan op langere

termijn. Voorlichter Ackermans: "Hebben we een visie, hebben we wel voldoende politieke vrienden, die voor ons willen knokken?" Die vragen konden niet direct met een voilmondig 'ja' beantwoord worden, vandaar dat -in navolging van Maastricht- een professioneel reclamebureau werd ingehuurd. In Tilburg is men al blij dat de reacties in de landelijke pers niet zo negatief zijn als bij een campagne van de Universiteit van Amsterdam het geval was, maar dat iedereen nou staat te springen van enthousiasme, is ook overdreven. Uit veel reacties blijkt dat veel mensen de clou maar niet kunnen vatten. En die rechtse persoon in dat bed, is dat nou een jongen of een meisje? (Univers)

Sol

De strijd voor de zon gaat verder in Utrecht. Het beeldmerkje van de RUU (met de tekst 'Sol Iustitiae Illustrata Nos', 'Zon der Gerechtigheid, Verlicht Ons') dreigde te verdwijnen en plaats te moeten maken

voor een moderner, strakker en aansprekender logo, maar de weerstand daartegen neemt met de week toe. Ook de Universiteitsraad heeft zich nu bij de kritiek aangesloten. Het wordt, aldus de raad, tijd, dat de universiteit ophoudt zich te verkopen op een wijze die past bij een organisatie als Veronica en zich in plaats daarvan meer richt op een instelling als de bank Mees en Hope. De beroering ontstond enige weken geleden, toen bezoekers van het bestuursgebouw op het universiteits-terrein De Uithof werden geënquetterd over een nieuw beeldmerk. Direct kwamen spontane acties voor behoud van de Zon op gang. Troostende gedachte voor deze actievoerders is het feit dat het beeldmerk van een universiteit bij de wet bepaald is. Voor veranderingen komt dus nogal wat kijken. De zanaanbidders staan voorlopig nog sterk. (U-blad)

Vindicat

Drie jaar lang mochten twee fotografen en een verslaggever vrij rondlopen in het gebouw van de Groningse studentenvereniging Vindicat Atque Polit (het Corps). Zij mochten overal bijzijn, alle activiteiten volgen en daar vrijelijk foto's maken en vragen stellen. Een unieke kans voor een buitenstaander, die gewoonlijk wordt geweerd als de pest binnen de deuren van de

vaderlandse corpora. Het resultaat van die drie jaar: een boek ('Handhaaft en Beschaaft') vol met aardige foto's over het studentenleven. Ex-rector Joris Barendrecht, die drie jaar geleden de fotografen deze opdracht gaf, is tevreden. "Het is niet de bedoeling van het boek geweest vooroordelen te bevestigen of weg te nemen. Het gaat erom een eerlijk beeld van de vereniging te geven. Het zou oneerlijk zijn bijvoorbeeld de drankfoto's weg te laten. Er wordt hier nou eenmaal behoorlijk gedronken". Anderen zijn minder enthousiast. "Een broddelwerkje van twee malafide beunhazen", aldus het verenigingsblad 'De Gollemlen'. Of nu het corps-wereldje voor buitenstaanders een open boek is geworden, betwijfelt Barendrecht: "Je zult als besloten vereniging altijd iets overreind houden van de heimzinnigheid. Zelfs deze foto's vertellen niet het hele verhaal, hoewel ze wel alles laten zien. Er blijven ook foto's bij te zijn, die weer vragen oproepen. In die zin draagt het boek juist bij aan de mythevorming". (U-Krant)

Hijgen

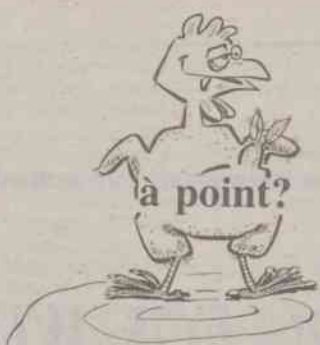
"Ik werk graag met studenten. Het is moeilijk mensen te vinden die op een natuurlijke manier kunnen hijgen". Dat zegt sexlijn-exploitant Niket van Zuydam. Zijn wervingsadvertenties in de Amsterdamse studentenbladen hebben duidelijk succes. "Sinds ik daarin adverteer, gaat het stukken beter". Studenten vinden het al lang goed. Voor een (zelf geschreven en voorgedragen) hoorspelletje krijgen ze dertig gulden, en aardige bijverdienste, ook al is het maar een fractie van wat de baas zelf vangt. "Hier worden de meeste orgasmes van Amsterdam gemaakt", weet hij. (Folia)

DEETMAN WIL GEHANDICAPTE STUDENT HELPEN

Minister Deetman heeft maandag met de universiteitsbesturen afgesproken dat naar een oplossing wordt gezocht voor problemen die gehandicapte studenten ontmoeten met de inschrijvingsduur. De minister zei dat hij op dit moment nog geen inzicht heeft in de omvang van de problemen. Volgens de bewindsvaandelaar verdient op de eerste plaats de positie van gehandicapte studenten tijdens het propedeusejaar aandacht. Net als bijvoorbeeld buitenlandse studenten die nog de Nederlandse taal moeten leren, is het denkbaar dat ook gehandicapten hun examen niet binnen de gestelde tijdsduur halen.

Gehandicapte studenten die ook na de propedeuse de inschrijvingsduur overschrijden kunnen gebruik maken van het zogenaamde auditorenfonds. Volgens Deetman zouden de universiteiten ten behoeve van deze studenten een vast percentage van het fonds kunnen reserveren. Hij denkt daarbij aan vijf procent, omdat dit zelfde percentage door het kabinet wordt gehanteerd waar het gaat om de verplichting aan bedrijven om gehandicapten in het arbeidsproces in te schakelen.

De universiteitsbesturen willen graag meewerken aan een oplossing van het probleem. Zij zien echter niets in een vaste reservering uit het auditorenfonds. Volgens VSNU-voorzitter moeten alle gehandicapte studenten een beroep op het fonds kunnen doen, ook als de uitgaven daarmee de vijf procent zouden overschrijden. (HOP/jd)

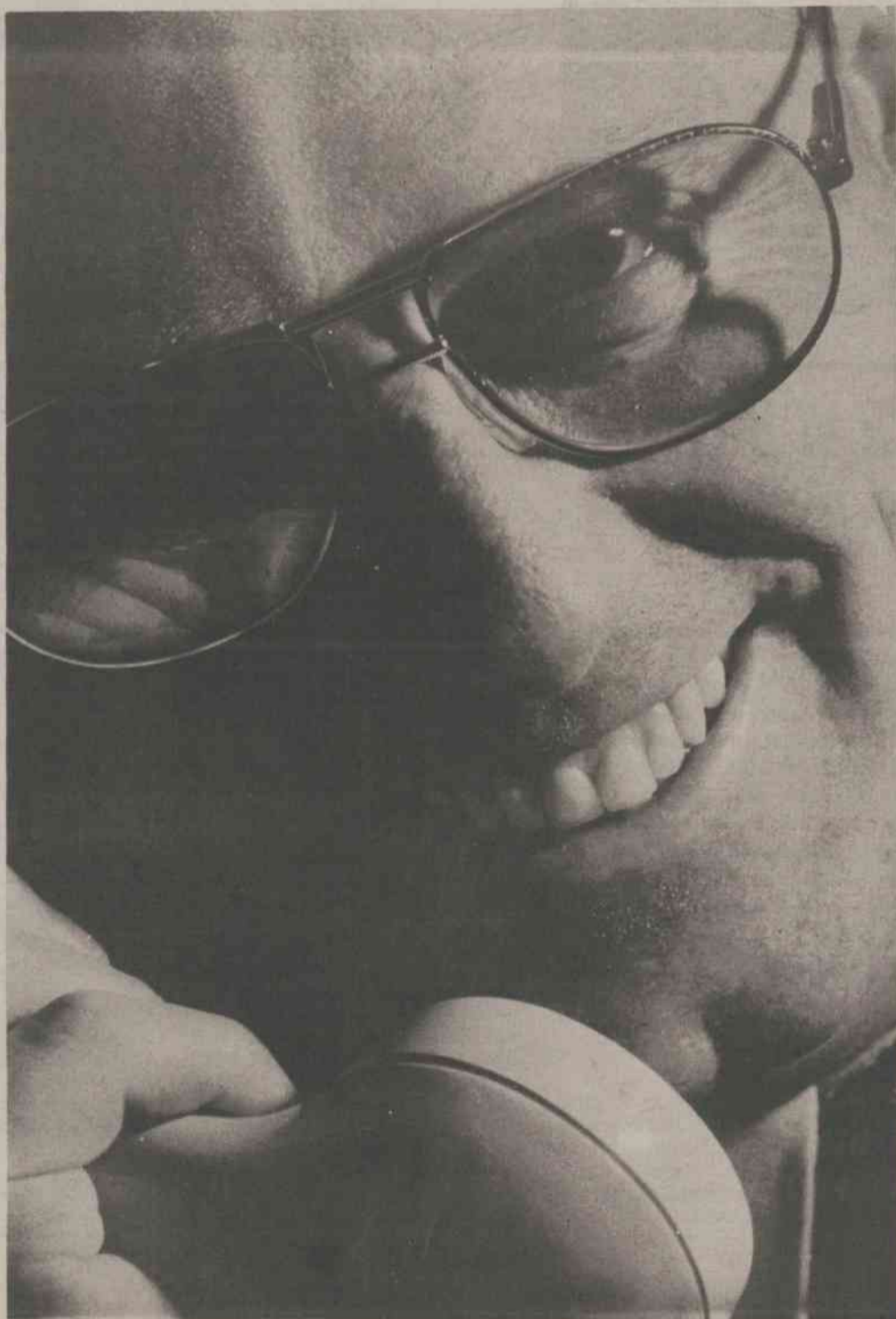
Deze week is een probleem opgelost waar ik al heel lang mee rondloop: waarom macrobioten tijdens het eten zo weinig vrolijk kijken. Het antwoord komt uit wetenschappelijke bron: ze maken zich zorgen over de gezondheid van hun kroost. Want wat is gebleken? Het pièce de résistance van de hun maaltijd, idéologie à la démode, veroorzaakt rachitis in kleine kinderen. Langer leven door korter groeien, zogezegd. De onderzoeker, dr. Dagnelie, verklaarde voor de radio dat het heel wel mogelijk is om het dieet aan te passen en toch binnen de regels van de macrobiotiek te blijven. Dit antwoord werd hem vast ingegeven door prijzenswaardige bezorgdheid over het lot van kinderen die aan de vooroordelen van hun ouders opgeofferd worden. Maar voor mensen die zich moeten laten aanpraten dat ze gezond kunnen eten en toch macrobioot blijven, heb ik even weinig begrip als voor homoseksuelen die zo nodig binnen de katholieke kerk moeten blijven. Instituties die onverdraagzaam zijn en waarvan het lidmaatschap vrij is, kun je gewoon de rug toekeren.

We zijn er dus weer eens mee geconfronteerd dat vetten onontbeerlijk zijn. Laten we er dan ook v c i genieten. Wat dacht u van een perro caliente, lokaal ook bekend als hot dog? Koop knakworsten bij een slager die ze zelf maakt. Verwarm ze volgens zijn gebruiksaanwijzing. Neem witte puntbroodjes en maak daarin met behulp van de steel van een pollepel een holte. Smeer daar een lik mosterd in en een scheut tomatenketchup. Ketchup is overigens een van de meest verfijnde sausen die kant en klaar te koop zijn. Die van Heinz is het lekkerst. U kunt uw hete hond versieren met iets fris en knapperigs, zoals coleslaw. Snijd een witte kool in de lengterichting in vieren, snijd de stronk eruit en snipper de kwarten in flinterdunne reepjes. Was en goed drogen. Meng met mayonnaise, wat zout en eventueel versgemalen peper, en eventueel citroensap, crème fraîche en Worcestersaus.

Of anders een hamburger. Wie er wel eens een bij MacDonald's heeft gegeten, zal kunnen beamen dat het niet moeilijk moet zijn om die te verbeteren. Koop rundergehakt of tartaar, meng dat met peper en zout en eventueel wat losgeklopt ei om te binden en vorm er platte schijven van. Bak of grill ze; op houtskool is het lekkerst. Snijd intussen ronde broodjes, liefst met sesamzaadjes, door en grill of rooster de binnenkanten. Beleg dan de helften met slablaadjes, dill pickles (dat zijn schijfjes zoetzure augurken ingemaakt met dille), en dunne ringen rauwe ui. Snijd die pas vlak voor het gebruik; geoxideerde ui smaakt smerig, iets wat het gros van de haringboeren niet begrepen heeft. Daarop gaat het vlees, en daarop mosterd, mayonnaise en ketchup, eventueel gedecoreerd met coleslaw en dunne plakjes tomaat. Een Amerikaan vertelde mij ooit dat ze in zijn land ketchup op de tomaten doen om ze weer naar tomaat te laten smaken. Desgewenst nog een plak kaas, maar zet dan het torenbouws nog even onder de grill. Wie zei er dat junk food niet lekker kan zijn?

August Magirus

Cosa di Franco

Emiel, het gezicht achter de stem die bij zes maal acht antwoordt

Maastricht en Leiden moeten medisch onderwijs vernieuwen

KNAW BEPLEIT VEEL MEER RUIMTE VOOR KEUZEVAKKEN IN MEDISCHE OPLEIDING

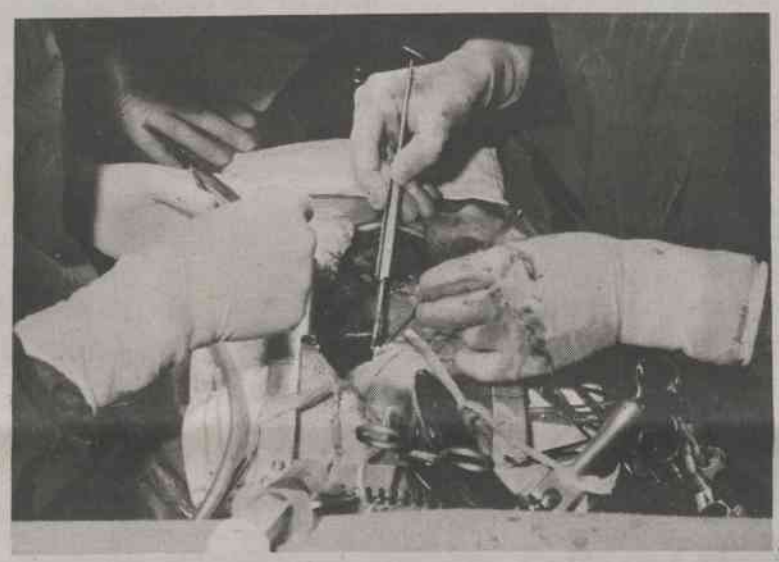
Het medisch onderwijs moet voor dertig procent uit keuzevakken gaan bestaan. Daarmee kan het wetenschappelijke karakter van de artsopleiding worden vergroot. Op dit moment kan de medische student slechts vijf tot tien procent van zijn tijd aan keuzeonderwijs besteden; alleen aan de Rijksuniversiteit Limburg is dat wat meer. Deze aanbeveling doet de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) in het disciplineplan geneeskunde. Het plan is op 17 november aangeboden aan minister Deetman.

Volgens de KNAW zijn verschillende maatregelen nodig om het medisch onderwijs beter af te stemmen op de snelle ontwikkeling die het vakgebied doormaakt. Studenten moeten meer worden getraind in het oplossen van problemen en in het voortdurend vernieuwen van hun kennis, wat belangrijker wordt geacht dan het onthouden van feiten. Dit betekent onder meer dat het gebruik van computersystemen in de artsopleiding gestimuleerd moet worden en dat de begeleiding van de studenten meer aandacht vraagt. Tijdens de gehele opleiding moet ook tijd worden ingeruimd voor vakken als medische ethiek en gezondheidsrecht. Verder doet de KNAW de aanbeveling om de nascholing van afgestudeerde artsen verplicht te stellen.

Opleiding overbelast

De invoering van de tweefasestructuur heeft ertoe geleid dat de leerstof van vijf jaar in vier jaar wordt gegeven. Volgens de KNAW is dat een slechte ontwikkeling, omdat alle delen van de opleiding tot basisarts overvol raken. Op tal van terreinen doen zich bovendien nieuwe ontwikkelingen voor, die om extra opleidingstijd vragen. Om dit probleem op te lossen, zullen in de komende jaren nieuwe prioriteiten in het medisch onderwijs gesteld moeten worden. Ook moeten studietoelagen verdwijnen, wat volgens de KNAW geen groot probleem hoeft te zijn. Een opleiding in de volle breedte is toch niet meer noodzakelijk omdat na het basisartsexamen bijna elke medische student een vervolgopleiding geniet. Dat kan een huisartsopleiding zijn, een specialistenopleiding, een opleiding tot sociaal geneeskundige of een AIO-schap.

Volgens het disciplineplan van de KNAW kan het invoeren van meer keuzevakken betekenen dat de opleiding niet meer zo overvol is. Hiermee ontstaat tevens ruimte om het wetenschappelijke karakter van de opleiding aan te scherpen en om flexibel in te springen op nieuwe ontwikkelingen. De KNAW vindt het verdedigbaar om de totale ruimte voor keuze-onderwijs uit te breiden tot 30 procent van de opleidingsduur. In Maastricht is thans 17,7 procent van de studieduur ingeruimd voor keuzevakken. Aan de andere faculteiten varieert dat percentage van 4,2 tot 8,8 procent. Het invoeren van ruimere keuzemogelijkheden betekent wel dat er een landelijke vaststelling moet komen van de eindtermen die met de opleiding tot basisarts gehaald moe-

Het Maastrichtse onderzoek op het gebied van hart- en vaatziekten krijgt nu officieel de status van zwaartepunt. Volgens het medisch disciplineplan behoort het daarmee tot de wereldtop (foto Frits Widdershoven)

ten worden, aldus de Akademie. De aangeboden keuzevakken kunnen per universiteit met een medische opleiding verschillen. Zij zijn mede bepalend voor het profiel dat de betreffende faculteit nastreeft. Deze profilering is overigens sterk afhankelijk van het medisch-wetenschappelijke onderzoek dat er plaatsvindt. De KNAW bepleit ook op dat terrein een grotere vrijheid en flexibiliteit teneinde op nieuwe ontwikkelingen te kunnen inspelen.

Meer risicodragend onderzoek

Volgens de KNAW moet 20 procent van het onderzoekspotentieel van de medische faculteiten beschikbaar kunnen zijn voor het vernieuwende en risicodragende onderzoek. Het huidige onderzoek zou te vaak publiek-gericht zijn, zonder echt vernieuwend te zijn. In het disciplineplan zegt de KNAW verder dat de vorming van zwaartepunten en netwerken de kwaliteit van het onderzoek zal verhogen. Als leidraad bij de zwaartepuntvorming, geeft het disciplineplan een overzicht van in aanmerking komende vakgebieden per universiteit.

Onderzoeksactiviteiten die door de KNAW tot zwaartepunt uitgeroepen worden moeten voldoen aan een reeks criteria voldoen. Geke-

ken werd onder meer naar de samenhang van de verschillende onderdelen, naar de kwaliteit en omvang van het onderzoek en de daarmee samenhangende patiëntenzorg en naar het belang voor het onderwijs. Aan de RL doorstonden de gebieden 'Voeding, stofwisseling en spijsverteringsorganen', 'Hart en Vaten' en 'Geriatric/gerontologie' deze zware toets. De vier Nederlandse zwaartepunten op het gebied van hart- en vaatziekten (Maastricht, Rotterdam en de twee Amsterdamse universiteiten) behoren tot de wereldtop. Dat geldt ook voor de gebieden immunologie, neurowetenschappen en genetica. Naast de drie zwaartepunten kreeg de Maastrichtse faculteit voor de gebieden 'Psychiatrie' en 'Aandoeningen van het bewegingsapparaat, traumatologie/intensive care' de minder beschermende status van 'geïntegreerd aandachtsgebied'.

Patiëntgebonden onderzoek stimuleren

De KNAW geeft nog het advies om het budget van de NWO-stichting Medigon te verhogen om de coördinatie en stimulering van patiëntgebonden onderzoek te stimuleren. Eigenlijk zouden alle stimuleringsprogramma's voor het gezondheids-onderzoek onder verantwoordelijkheid van Medigon uitgevoerd moe-

Acht medische faculteiten nodig?

Moet een klein land als Nederland er zo nodig acht faculteiten der geneeskunde en acht academische ziekenhuizen op na houden? Of kan er misschien van elk een worden gesloten? Deze vragen hebben een belangrijke rol gespeeld in alle discussies over de kosten, de omvang en de kwaliteit van het medisch onderwijs en onderzoek zoals die de afgelopen jaren gevoerd zijn. In het vorige week verschenen Disciplineplan geneeskunde worden ze echter omzeild. De opsteller van het plan, de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW), laat doorschemeren dat deze vragen niet ten onrechte worden gesteld. Nederland heeft niet genoeg gekwalificeerde onderzoekers en onvoldoende middelen om de medische discipline op acht locaties in de volle breedte te beoefenen. Volgens de KNAW moet daarom taakverdeling en profilering worden nagestreefd, opdat het aanwezige talent en de schaarse middelen zo goed mogelijk verdeeld kunnen worden. Buiten de medische wereld wordt wel eens een andere conclusie getrokken. Ten tijde van de grote bezuinigingsoperaties in het wetenschappelijk onderwijs (TVC in 1983 en SKG in 1986) is ook door verschillende parlementariërs gesuggereerd dat sluiting van een academisch ziekenhuis en medische faculteit het overwegen waard zijn. Vooral de VVD en de PvdA kijken met argusogen naar de kostenontwikkeling in deze sector.

Woordvoerders van deze partijen hebben meer dan eens gezegd dat het zogeheten 'medisch cluster' een veel te klein aandeel in de bezuinigingen op het wetenschappelijk onderwijs voor zijn rekening neemt. Op de een of andere manier wist dat bolwerk zich steeds te onttrekken aan voorgestelde maatregelen. Waar sociale wetenschappen en letteren moesten bloeden, zou de regering onvoldoende greep hebben op de geneeskunde.

Tot groot ongenoegen van de Tweede Kamer heeft de TVC-operatie indertijd nauwelijks tot concrete taakverdeling op het terrein van de geneeskunde geleid. En bij de SKG-operatie kwam al in een vroeg stadium vast te staan, dat de medische faculteiten en academische ziekenhuizen slechts iets meer dan de helft van de aanvankelijke aanslag van 30 miljoen gulden daadwerkelijk hoefden op te brengen. Verwacht mag worden dat 'de politiek' nauwlettend in de gaten houdt wat er van de - ook door de KNAW voorgestane - profilering en taakverdeling in de praktijk terecht komt. Binnenkort spreekt de Tweede Kamer toch al met minister Deetman over een nieuw wettelijk regime voor de academische ziekenhuizen en wellicht is ook het Disciplineplan geneeskunde aanleiding voor parlementaire behandeling. Als de eerder gestelde vragen daarbij opnieuw aan de orde zijn, hoeft dat medische onderzoekers en opleiders niet te verbazen.

Jos Dohmen

Profilering per universiteit en per zwaartepunt

(bron: Disciplineplan KNAW):

- Nijmegen: nieuwvormingen (=tumoren) / voeding, stofwisseling en spijsverteringsorganen / nieren en urinewegen / aandoeningen van het bewegingsapparaat, traumatologie.
- Maastricht: voeding, stofwisseling en spijsverteringsorganen / hart en vaten / gerontologie, geriatrie.
- Groningen: nieuwvormingen (=tumoren) / immunologie en transplantatie / psychiatrie / zwangerschap, bevalling, kraambed en vrouwenziekten / kindergeneeskunde.
- Leiden: nieuwvormingen (=tumoren) / immunologie en transplantatie / aandoeningen van het bewegingsapparaat, traumatologie / genetica.
- Utrecht: immunologie en transplantatie / zenuwstelsel en zintuigen / kindergeneeskunde (Wilhelmina Kinderziekenhuis!).
- UvA Amsterdam: infectieziekten en parasitaire ziekten / voeding, stofwisseling en spijsverteringsorganen / immunologie en transplantatie / zenuwstelsel en zintuigen / hart en vaten.
- Vrije Universiteit: nieuwvormingen (=tumoren) / zenuwstelsel en zintuigen / hart en vaten.

Jos Dohmen/HOP

Luc Soete

Een nogal felle reactie van Luc Soete in de laatste uitgave van de OBSERVANT op mijn afscheidinterview getuigt ervan, dat ik kennelijk een gevoelige snaar geraakt heb. Ik voel me in Lucs uiteenzetting afgeschilderd als een zielige carrierejager die de boot gemist heeft en die nu zijn frustraties afreageert in een afscheidinterview. "waarbij blijkbaar alle bruggen verbrand worden" (L.S.).

Ook aangezien details over de persoonlijke interactie tussen Luc en mij niet de meest boeiende soort lectuur voor het universitair publiek zijn, wil ik in het volgende niet met modder teruggooien. Ik beperk me tot enkele principiële opmerkingen.

1. Op het journalistieke en redactionele werk van de OBSERVANT valt i.v.m. mijn interview niets aan te merken. Ten hoogste zou men kunnen stellen, dat het tijdstip van publicatie niet erg gelukkig gekozen was. Je moet immers je vuile was niet uitgerekend op een facultaire voorlichtingsdag buiten hangen. 2. Wie mijn interview nog eens rustig leest, kan zien, dat ik niet zei, dat Luc mij de medewerking in MERIT geweigerd zou hebben. Hij

heeft me echter (wat nagenoeg op hetzelfde neerkomt) zo weinig aantrekkelijke condities voor medewerking aangeboden (volgens hem: aan **kunnen** bieden) dat ik mijn aanbod op medewerking zelf introk.

3. De toonzetting in Lucs brief bevestigt mijn vermoeden, dat het vorige punt ten minste mede te maken heeft met een zekere mate van (ik formuleer weer met de grootste voorzichtigheid!) persoonlijke onderkoeldheid tussen ons beiden. Deze heeft volgens mij haar historische oorzaak in een wetenschappelijke controverse waarmee Luc volgens mij nog in zijn maag zat.

4. Het merkwaardige is nu, dat Luc zich deze controverse maar heel gebrekkig lijkt te kunnen herinneren. Aangezien Luc een erg druk leven heeft, neem ik het hem niet kwalijk, dat hij moeite heeft om de literatuur goed bij te houden. Ik verwacht echter wel, dat hij ten minste zijn eigen publicaties nog gelezen heeft, ook al zijn die in co-auteurschap geschreven.

5. Genoemde controverse begon in 1980 tussen enerzijds J. Clark, C. Freeman en L. Soete en anderzijds G. Mensch. De emoties liepen toen

hoog op. Ik heb de eerste keer met een artikel in 1981 in de discussie deelgenomen en vond het debat boeiend genoeg om er de hoofdstukken 3-6 van mijn proefschrift (uit 1984) aan te wijden. Daarbij kwam ik tot de conclusie dat de "Random-Walk"-Hypothese van Clark, Freeman en Soete echt onhoudbaar was. Chris Freeman heeft overigens als opponent bij mijn promotie de soliditeit van mijn empirische bewijsvoering expliciet erkend.

6. Indien men een debat verloren heeft en men wil dit niet toegeven, dan blijven er drie mogelijke

taktieken: TAKTIEK 1: je argumenteert, dat er geen controverse was maar een misverstand. Je bent het met je tegenstander eigenlijk helemaal eens. Alleen, de tegenstander heeft je op een aantal punten fout begrepen. TAKTIEK 2:

Doodzwijgen. Gewoon nooit meer iets over zeggen of schrijven en ook de relevante literatuur niet meer citeren. Taktiek 1 en 2 hebben als nadeel, dat ze niet goed werken als je taai tegenstanders hebt, zoals bijv. deze Kleinknecht. In dit geval helpt TAKTIEK 3: Herdefinering van het probleem. Je geeft ruiterlijk toe, dat de ander (oppervlakkig bekeken) wellicht (gedeeltelijk) gelijk heeft, maar je voegt er meteen aan toe, dat dit irrelevant is. Men heeft het namelijk eigenlijk over de foute vraagstelling gehad. Luc geeft een proefje van Taktiek 3: het werkelijk hete probleem is niet clustering, maar diffusie van innovaties: Daar had men het eigenlijk over moeten hebben! Daarnaast meent hij het zich niet meer goed te kunnen herinneren, want het was eigenlijk ook niet zo belangrijk (Taktiek 2, extreme variant).

7. De eigenlijke boodschap van mijn afscheidinterview versta ik als een constructieve kritiek op een aantal negatieve ontwikkelingen in de economische faculteit (trefwoorden: gebrek aan interdisciplinariteit en specifieke profilering, koninkrijkjes). Gelukkig is deze boodschap her en der overgekomen, getuige een aantal positieve reacties, die ik mocht ontvangen. Het zou goed zijn, indien de verdere discussie zich op mijn boodschap (en niet op de boodschapper) zou concentreren, want vanaf volgende week werk ik voor een nieuwe broodheer en daarmee is de discussie voor mij niet meer relevant. Voor de faculteit lijkt ze

niettemin broodnodig.

8. Ik vind het wel een beetje sneu, dat men zich uitgerekend bij MERIT door mijn interview zo geraakt voelt. Want het MERIT vormt een positieve uitzondering op de door mij bekritiseerde facultaire ontwikkelingen, ten minste m.b.t. de punten interdisciplinariteit en specifieke profilering (voor wat betreft mijn derde trefwoord - koninkrijkjes - wil ik met mijn oordeel nog even afwachten). 9. In mijn interview bleef wellicht onderbelicht dat mijn verblijf aan deze faculteit ondanks mijn kritische opmerkingen ook een heel aantal positieve kanten had. A

6

propos het "verbranden van bruggen": ik neem positieve herinneringen aan Maastricht mee en laat tevens goede kennissen en vrienden achter (overigens ook binnen MERIT). Dus, af en toe eens een weekendje Maastricht zie ik wel zitten. Of ik dan ook bij Luc Soete op de koffie kom, laat ik nog even in het midden.

Alfred Kleinknecht

Strategiedebat economen

Vervolg van pagina 3

stuk van het PGO, de voortgangstoets, kan dan natuurlijk niet volledig gehandhaafd blijven: die zal dus na twee jaar vervangen worden door andere vormen van examinering.

Dat tezamen, zegt de vakgroep onderwijsontwikkeling en onderwijsresearch, betekent het grotendeels afschaffen van het PGO, en daarmee van een elementair onderscheidend kenmerk van de Maastrichtse faculteit.

De wetenschapscommissie komt intussen met weer een geheel ander standpunt: schaf het PGO in de eerste twee jaar af en voer weer hoorcolleges in, om dan in de specialisatiejaren wel volgens het PGO-model te werken.

De verwarring is dus troef, en niet alleen op onderwijsgebied. Ook op onderzoeksterrein lopen de

meningen uiteen, vooral waar het (opnieuw) de interdisciplinaire samenwerking betreft, en over de invulling van het derde aandachtsgebied en zorgenkindje van de faculteit, de economie van de publieke sector. Van verschillende zijden worden pogingen gedaan dit terrein naar een van beide grote vakgroepen te trekken. Het bestuur stelt intussen wel voor dat de wetenschapscommissie alle lopende programma's aan een diepgaande evaluatie zal onderwerpen.

De volgende raadsvergadering moet gaan beslissen hoe de 'commissie herprogrammering onderwijs' aan de slag moet en vooral wie er lid van mag worden. Naar verwachting zal dat debat geïnspireerder verlopen dan de discussie over de inhoud van de bestuursnota.

Wammes Bos

(Bijna) verplichte literatuur voor medische studenten, het

Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde

- Onmisbare literatuur voor alle (aspirant) artsen in Nederland en Vlaanderen
- Een goudmijn van medische informatie in druk (in 1989 de 133e jaargang!)
- Biedt wekelijks de meest degelijke, actuele en veelzijdige medische informatie
- Reeds 5000 collega-studenten gingen u voor

Het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde: de beste voorbereiding op de medische praktijk.

Als student profiteert u van 50% studentenkorting! De abonnementsprijs bedraagt f 176,-. Studenten ontvangen het NTvG met 50% korting en betalen slechts f 88,-. Met de onderstaande coupon kunt u zich schriftelijk aanmelden als nieuwe abonnee.

BS Bohn, Scheltema & Holkema
H wetenschappelijke uitgeverij

Coupon

A.u.b. opsturen in een portvrije envelop naar:
Bohn, Scheltema & Holkema, Antwoordnummer 127, 7400 VB Deventer.

- Ja, noteert u mij voor een abonnement op het NTvG (code 551) met ingang van 1 januari 1989. Ik betaal daarvoor f 176,-.
- Ik ben student en profiteer van 50% korting. Voor mij bedraagt de abonnementsprijs f 88,-.

Ik studeer aan: _____

te: _____

Collegekaartnummer: _____

Naam: _____

Straat: _____

Postcode/plaats: _____

Datum: _____ Handtekening

Genoemde prijzen zijn incl. BTW en verzendkosten. Levering facturering en incassering Libresso b.v., Postbus 23, 7400 GA Deventer. Telefoon 05700 - 33155.

basisgezondheidsdienst oostelijk zuid limburg

Het Overloon 2
6411 TE Heerlen

Postbus 155
6400 AD Heerlen

De Basisgezondheidsdienst is een door 11 in Oostelijk Zuid-Limburg gelegen gemeenten ingesteld samenwerkingsverband ter behartiging van basisgezondheidszorg. De dienst heeft circa 120 medewerkers en is werkzaam op het terrein van algemene preventieve gezondheidszorg, de jeugdgezondheidszorg, de bedrijfsgezondheidszorg en het ambulancevervoer. Het werkgebied omvat circa 290.000 inwoners.

Bij de Afdeling Ambulancevervoer van de Basisgezondheidsdienst Oostelijk Zuid Limburg bestaat de mogelijkheid tot plaatsing van:

Centrale Post Ambulancevervoer (CPA) Medewerk(st)ers

voor de weekenden, feestdagen, overdag en 's avonds.

Functie-informatie

- De medewerk(st)er oefent de navolgende taken uit:
- coördineren van ambulancevervoer: de CPA ontvangt aanvragen voor ambulancevervoer en rangschikt deze en verstrekt opdrachten tot ambulancevervoer aan beschikbare ambulanceteams;
  - het onderhouden van mobilofonisch contact met onderweg zijnde ambulances;
  - werkzaamheden van administratieve aard.

Functie-vereisten

Voor deze functie wordt bij voorkeur vereist het diploma ziekenverpleging A en/of B. Eveneens komen in aanmerking vierdejaars medische studenten, dan wel gevorderde studenten van de HBO-V-opleiding.

Informatie en procedure

Na een korte bijscholing en inwerkperiode bieden wij U een arbeids-overeenkomst voor bepaalde tijd aan. Daarbij wordt overeengekomen, dat U zich beschikbaar stelt om -in onderling overleg- tegen een vaste uurvergoeding vervangende diensten te verrichten. Voor deze functie kan informatie worden ingewonnen bij het hoofd van de afdeling Ambulancevervoer, de heer J.M. ten Have, of diens plaatsvervanger, de heer J.J. Tuin (telefoon 045-712611).

Procedure

Sollicitaties binnen 10 dagen na het verschijnen van deze advertentie richten aan de Directeur van de Basisgezondheidsdienst Oostelijk Zuid Limburg, Postbus 155, 6400 AD Heerlen. Een medisch (en eventueel psychologisch) onderzoek maakt (maken) deel uit van de selectieprocedure.

Huisarts Boudewijn Falperlaan ijvert voor voeding als therapie

"WE GAAN ECHT EEN ROTTE TIJD TEGEMOET"

We weten allemaal dat overmatig gebruik van vet en suiker onze gezondheid schaadt, dat we becal in de koffie en op de boterham moeten doen en dat de maaltijdschijf een goede richtlijn is voor een evenwichtige samenstelling van ons voedselpakket. In een aantal alternatieve geneeswijzen staat voeding als therapie centraal. Sinds deze week kent iedereen (de gevaren van) de macrobiotische keuken. Het Moerman-dieet als kankerbestrijder is waarschijnlijk de meest bekende en omstreden alternatieve voedingstherapie. Relatief nieuw is de 'orthomoleculaire geneeskunde', die vooral werkt met voedingssupplementen. Huisarts Boudewijn Falperlaan is een van de weinigen, die deze therapie in praktijk brengt.

Boudewijn Falperlaan is verbonden aan Gezondheidscentrum Hoensbroek-noord, een geacademiseerde eerstelijns-praktijk, die geregeld meewerkt aan onderwijs en onderzoek ten behoeve van de RL. Falperlaan voelde al geruime tijd onvrede met wat hij als regulier genezener te bieden had en toen hij enkele jaren geleden kennis nam van de orthomoleculaire geneeskunde, vond hij die veel beter passen bij een hele reeks klachten van patiënten. Hij bracht steeds meer alternatieve elementen in zijn praktijk. Met de collega's van het gezondheidscentrum zijn daarover wel eens "harde woorden" gewisseld, omdat ze twijfelen aan het nut van de middelen die hij voorschrijft en omdat de gronden voor een bepaalde therapie voor hen niet altijd duidelijk zijn. Bovendien is het gezondheidscentrum een 'gewone' praktijk, waarin de individuele huisarts niet zomaar een alternatieve weg kan inslaan. Inmiddels voelt Falperlaan zich min of meer geaccepteerd, maar veel ruimte om zijn nieuwe kennis (hij is ook acupuncturist en volgt momenteel de homeopathie-opleiding) aan te wenden, krijgt hij niet. Hij benadert zijn patiënten in eerste instantie met zijn bagage uit de reguliere geneeskunde. Pas wanneer het klachtenpatroon daartoe duidelijk aanleiding geeft, wordt het orthomoleculaire alternatief aangedragen. "Ontzettend jammer", vindt Falperlaan, "want ik ben dus vooral bezig met een soort geneeskunde, waar ik eigenlijk niet meer zo achter sta".

Worteltjes

De orthomoleculaire geneeskunde kwam ongeveer vijftien jaar geleden in de Verenigde Staten tot ontwikkeling. Het woord werd gelanceerd door tweevoudig nobelprijswinnaar (voor scheikunde in 1954 en voor de vrede in 1962) Linus Pauling. Pauling ziet een directe relatie tussen het optreden van bepaalde ziekten - met name kanker - en een tekort aan vitamine C. Hij gelooft ook dat de gemiddelde levensduur van mensen kan worden verlengd door een verandering in de voeding. Binnen de orthomoleculaire geneeskunde zijn de ideeën van Pauling verder ontwikkeld. Men stelt dat het lichaam dagelijks veertig voedingstoffen (waaronder vitami-

evenwicht tussen beide 'partijen'. Wie ziek wordt kan bepaalde stofwisselingsprocessen echter onvoldoende oplossen, waardoor de vrije radicalen de overhand krijgen. Uitgebalanceerde voeding speelt een centrale rol in dit proces. De éénjarige opleiding aan het Europees Instituut voor Orthomoleculaire Geneeskunde wordt dan ook niet alleen door artsen, maar bijvoorbeeld ook door diëtisten gevolgd. Vooral terugkerende klachten als migraine of hoofdpijn, en vage klachten als overgevoeligheid en onrust zijn volgens Falperlaan te herleiden tot voedingsproblemen. Hetzelfde geldt voor infecties als een slechte huid, puukels of rode en tranende ogen. Maar ook ernstiger kwalen zouden wel eens verband kunnen houden met slechte voedingspatronen. Falperlaan: "Er wordt door sommigen een koppeling gelegd tussen een tekort aan selenium en het optreden van borstkanker. En Amerikaans onderzoek heeft uitgewezen dat bèta-caroteen de kans op longkanker vermindert. Iemand die rookt zou er dus bij gebaat zijn om elke dag een paar worteltjes te eten."

Moerman

De orthomoleculaire geneeskunde toont onmiskenbaar verwantschap met de theorie van de Nederlandse arts C. Moerman, die immers eveneens uitging van de gedachte dat ziekte (kanker) wordt veroorzaakt door een tekort aan bepaalde stoffen in de voeding. Falperlaan laat zijn patiënten soms hun hele eetpatroon uitschrijven, om vervolgens

minder en zitten al snel met een tekort. Ze vertellen me dat ze zich door de supplementen veel vitaler voelen, en ik zie ze hier echt opvallend minder vaak terugkomen. Maar eigenlijk zou ik iedereen supplementen willen geven, alleen durf ik dat nog niet zo goed. Hele volkstammen denken dat ze het niet nodig hebben, omdat ze zich toch gezond voelen. Maar het afwezig zijn van duidelijke gebrekskenmerken wil niet zeggen dat iemand niet verhoogd vatbaar is. Zo iemand wordt bijvoorbeeld vaak verkouden of is niet opgewassen tegen de stress van het dagelijks leven."

Gif

Falperlaan ziet -vooral bij jonge mensen- een forse stijging van het aantal "degeneratieve aandoeningen" als reuma, slijtage, kanker en hart- en vaatziekten. Hij wijdt dit aan de toenemende vervuiling van het milieu, waardoor het steeds moeilijker wordt om een optimaal voedingspakket samen te stellen. De maaltijdschijf wordt in orthomoleculaire kringen zelfs spottend "gifschijf" genoemd.

Falperlaan: "De meeste voedingsmiddelen zijn niet volwaardig en bevatten veel te veel troep. Het is onvoorstelbaar wat we aan gif, vetten, kleur- en smaakstoffen binnenkrijgen. Het menselijke afweersysteem móet wel kapot gaan. Als mensen gezond willen doen kopen ze een krop sla. Maar sla bestaat tegenwoordig voor de helft uit water en voor de andere helft uit nitraat met wat bladgroen. Voor je gezondheid hoef je dat echt niet te eten." Ook op andere voedingsmiddelen valt veel af te dingen. In een goed glas wijn (zonder sulfiet) zitten veel mineralen dat weegt gelukkig op tegen de beslist schadelijke werking van alcohol. Daarom kan het drinken van alcohol -binnen bepaalde grenzen- niet veel kwaad. Vlees is niet het meest optimale produkt, maar heeft als voordeel dat je noodzakelijk dierlijk eiwit op een eenvoudige manier binnepkijgt. Vis eten is beter, maar dat mag dan wel geen tonijn zijn. Elke vis is immers een klein beetje verontreinigd en de tonijn -een roofvis- heeft door het eten van veel kleine visjes die verontreiniging opgestapeld. Naarmate Falperlaan zich meer in de alternatieve geneeskunde verdiept, lijkt hij zich steeds verder van zijn reguliere achtergrond te verwijderen.

"Ik vind het heel erg dat de reguliere geneeskunde zo'n monopolie heeft, terwijl ze zich helemaal niet met gezondheid bezig houdt. Artsen richten zich volledig op het curatieve gedeelte, de nieuwste apparatuur, fijn chirurgisch peuterwerk. Maar ze zien helemaal niet dat het al veel eerder fout gaat. Een ziekte komt toch niet zomaar uit de lucht vallen. Als iemand ziek wordt, schiet het afweersysteem te kort. Dat kan door stress of slechte voeding komen. Het is schrikbarend welke middelen er soms voorgeschreven worden. De medicijnen tegen reuma bevorderen absoluut de ondermijning van het afweersysteem en dat geldt ook voor alle middelen die bij hart- en vaatziekten worden voorgeschreven."

Falperlaan ontkent categorisch dat er binnen de reguliere geneeskunde steeds meer aandacht komt voor gezonde leefwijzen.

"Ik vraag aan mensen die een hartoperatie hebben ondergaan of er met hen gepraat is over hun voedingspatroon. Dat blijkt nooit het geval te zijn, terwijl het verband met hun ziekte zo duidelijk is. Een operatie verbetert wel de kwaliteit van het bestaan, maar de levensduur wordt er echt niet door verlengd. Laat die mensen in godsnaam door een deskundige goed inlichten over hun voeding. Er is natuurlijk veel meer onderzoek nodig naar de invloed van voedsel op de gezondheid, maar het probleem is dat de machtige farmaceutische industrieën met het grote geld er niet bij gebaat zijn dat aangetoond wordt hoe gezond het kauen op worteltjes is."

Dit is het derde artikel in een korte serie over de niet-reguliere geneeskunde. Het belang van goede voeding voor de gezondheid wordt door iedereen onderkend, maar wanneer voeding tot therapie wordt, komen we terecht bij de alternatieve geneeskunde. Huisarts Boudewijn Falperlaan is een bekeerling. Hij heeft steeds minder respect voor zijn reguliere bekwaamheden en vertrouwt op de krachten van de orthomoleculaire geneeskunde.

Wanhopig

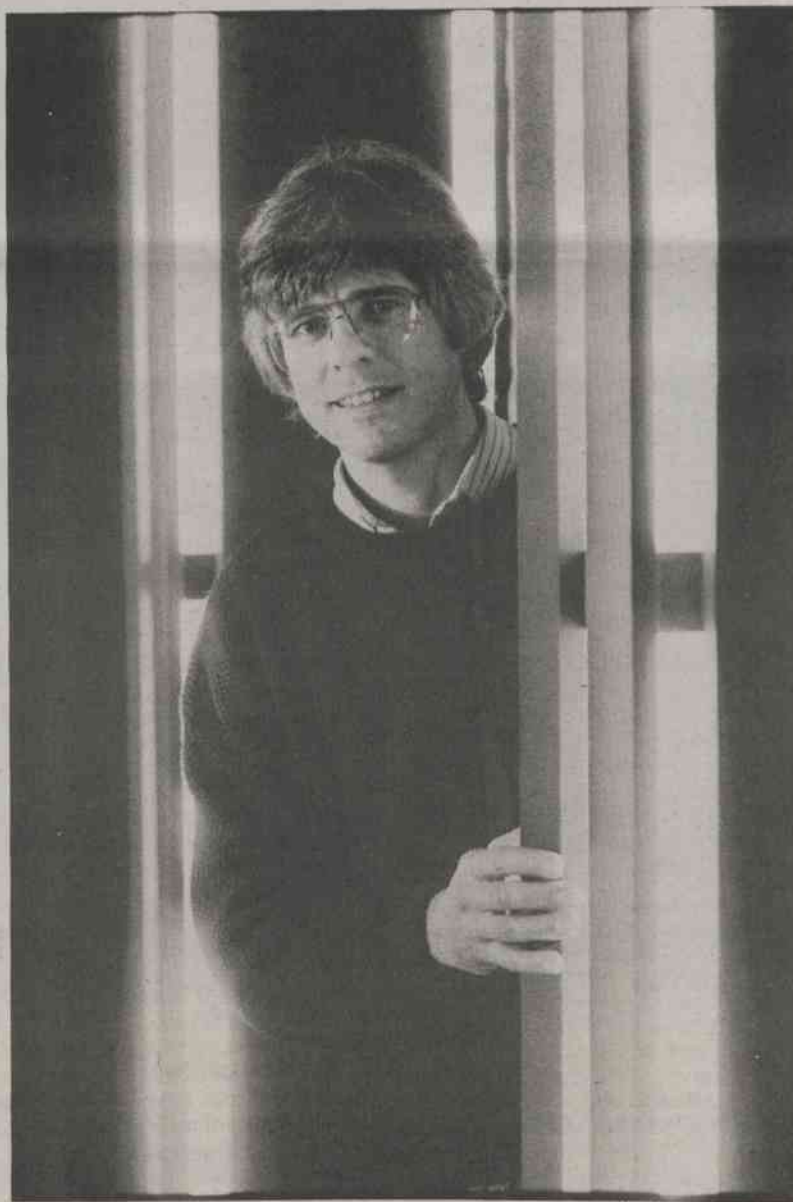
Falperlaan is een gekweld man, met angstige toekomstdromen, waarin mensen alleen nog maar kunnen leven door het slikken van supplement-preparaten. Het milieu zal straks zo sterk verontreinigd zijn, dat gewoon eten nauwelijks nog voedingsstoffen bevat.

Falperlaan: "In Nederland zijn alleen al tien miljard gulden nodig om de ergste milieuproblemen op te lossen. Je kunt zelf wel heel bewust leven, maar dat is kruimelwerk. Zulke gigantische problemen kan ik toch niet persoonlijk oplossen, dat is een taak van de overheid. Maar zolang mensen niet tegen de vlakte gaan als ze een slok leidingwater drinken, gebeurt er niets. Ik heb zelf drie kinderen en ik maak me diepe zorgen over het nageslacht. Die krijgen de rekening van de milieuvervuiling gepresenteerd. We gaan echt een rotte tijd tegemoet."

Falperlaan maakt tijdens ons gesprek soms een wanhopige indruk. Hij vertelt dat hij zich inderdaad voortdurend machteloos en soms "behoorlijk depressief" voelt. "Het grondwater en het oppervlaktewater zijn ontzettend vervuild. Landbouwvergiften, zware metalen, kunststofresten, alles wat we dumpen komt daarin terecht. De overheid heeft bepaalde normen gesteld, maar het waterbedrijf smeekt erom die normen bij te stellen, omdat ze er al niet meer aan kunnen voldoen. In water zitten 1000 tot 1200 stoffen die er niet in thuishoren. Als de overheid zegt dat water goed is, bedoelt ze dat het aan de normen voldoet en dat het steriel is. Maar er zit chloor en nitraat in, zonder meer giftig. Je kunt flesvoeding voor baby's eigenlijk niet meer verantwoord met kraanwater aanmaken. En wie weet wat het cumulatieve effect is van jarenlang enigzins vervuild water drinken."

Zelf heeft Falperlaan z'n voorzorgsmaatregelen genomen. Onlangs mocht hij in het Zondagsnieuws uitleggen waarom hij thuis een extra zuiveringsinstallatie op zijn kraan heeft gemonteerd. Het filterapparaat (naar Amerikaans model!) kost vijftienhonderd gulden en produceert per uur één liter water. Zijn familie gebruikt de dagelijkse voorraad als drinkwater en om te koken of bijvoorbeeld groenten te wassen. Kortom: "voor alles wat mijn lijf binnenkomt". Nog niet voor de afwas, afschoon daar volgens Falperlaan "ook iets voor te zeggen valt", maar "als ik daar aan toegeef voel ik me helemaal neurotisch worden".

Emely Nobis

Boudewijn Falperlaan: "Ik ben dus vooral bezig met een soort geneeskunde, waar ik eigenlijk niet meer zo achter sta". (foto Franco Gori)

nen, mineralen en enzymen) nodig heeft in een specifieke verhouding. Aan de basis van de therapie ligt de theorie van de 'vrije radicalen' versus de 'anti-oxidanten'. Het komt er grofweg op neer dat ieder mens uiterst reactieve, schadelijke stoffen produceert die de gezondheid afbreken, de zogenaamde vrije radicalen. De schadelijke werking van die reactieve deeltjes wordt opgevangen door afweerstoffen, de zogenaamde anti-oxidanten. Bij gezonde mensen is er sprake van een

dieet op te leggen. Daarnaast werkt met in de orthomoleculaire therapie vooral met medicatie, om het lichaam van alle noodzakelijke stoffen te voorzien. Meestal schrijft Falperlaan een 'multi vitaminen-mineralen preparaat' voor, want daarvan worden er een aantal ("helemaal niet de meest ideale") door het ziekenfonds vergoed. Vooral kleine kinderen, pubers en bejaarden hebben voedingssupplementen absoluut nodig, vindt Falperlaan: "Oudere mensen bijvoorbeeld eten

"Moeder, het leven is een hachelijke zaak; ik heb me voorgenomen het door te brengen met daarover na te denken"

HET PESSIMISME VAN ARTHUR SCHOPENHAUER

Een van de opvallendste karaktertrekken van de filosoof Arthur Schopenhauer (1788-1860) is zijn hang naar erkenning. Een groot deel van zijn leven bleef hij in de schaduw van de wijsgerige coryfeeën Fichte, Schelling en vooral Hegel, die in Berlijn in hoog aanzien stond en volle zalen trok. Toen Schopenhauer daar ook werd benoemd, stelde hij vol overmoed zijn colleges op hetzelfde uur als die van Hegel, met het desastreuze gevolg dat hij geen enkele aandacht kreeg. Pas op zijn oude dag kwam de begeerde roem. Naar aanleiding van het tweehonderdste geboortjaar van Schopenhauer geeft Maarten Doorman een inleiding op zijn filosofie.

Een jeugdige Arthur Schopenhauer

De laatste eeuwen hebben drie dramatische ontdekkingen het zelfvertrouwen van de westerse mens flink aangetast. Eerst kwam Copernicus er achter dat de aarde niet het onbeweeglijke middelpunt van het heelal is, maar dat wij om de zon cirkelen. Nadat we op deze manier de onmetelijke ruimte waren ingeslingerd, ontdekten we dankzij Darwin dat we van de apen af moesten stammen. Zo verloren we onze plaats van uitverkorenen, geschapen naar Gods evenbeeld. Tot overmaat van ramp liet Freud toen ook nog zien dat het menselijk doen en laten grotendeels door onbewuste, troebele processen wordt beheerst; het rationele ik, ons laatste houvast, bleek niet eens de baas over zichzelf. Deze drievoudige ontluistering van het menselijk zelfbeeld klinkt als

grondtoon in Schopenhauers filosofische hoofdwerk, *Die Welt als Wille und Vorstellung* uit 1819 door. Voor de laatste twee ontdekkingen is dat opmerkelijk, want *On the origin of species* verscheen pas 40 jaar later en Freud was zelfs nog niet geboren. Schopenhauers denken markeert een breuk in de geschiedenis van de westerse wijsbegeerte. Tot dan waren godsdienst en filosofie altijd uitgegaan van een goddelijke orde en van een rationele samenhang in de wereld. Vergeefs, meende Schopenhauer; in de natuur ligt geen heilsplan verscholen. Daarom heeft het lijden, wat priesters, dominees, wijsgeren en andere geleerden daar ook allemaal over hebben beweerd, geen zin. Het is wel te verklaren - en dat is precies wat Schopenhauer in

zijn werk probeert - maar het is doelloos.

Hoe is het toch mogelijk, zo vraagt hij zich af, dat zovelen deze schieping prijzen of zelfs als een zelfopenbaring Gods zien? Een God dan zeker "die niets leukers kan bedenken dan zich in een wereld als die van ons te veranderen (-) om daar in de gedaante van miljoenen en miljoenen bange, gekwelde levende wezens (-) ellende, nood en dood te ondergaan; bijvoorbeeld in de gedaante van 6 miljoen negerslaven die dagelijks gemiddeld 60 miljoen zweepslagen op het blote lichaam krijgen en van 3 miljoen Europese wevers die in hongersnood en gebrek in hun bedompte kamertjes of troosteloze fabriekshallen moeizaam vegeteren. Dat is nog eens een verzetje voor een God, die het in zijn hoedanigheid toch heel anders gewend moet zijn!"

Kortom, de wereld is een ordeloze troep, de laagste instincten hebben het er voor het zeggen. Het is geen wonder, schrijft Schopenhauer, dat alleen het eerste deel van Dantes *Divina Comedia*, dat zich in de hel afspeelt, zo overtuigend is. Voor vagevuur en hemel lagen de voorbeelden uit het dagelijks leven immers niet voor het opscheppen.

Verankerd leed

Toch is Schopenhauer geen irrationalist. Het intrigerende van zijn werk is nu juist dat hij die chaotische, irrationele wereld zo rationeel mogelijk probeert te beschrijven en er zelfs een uiterlijke ordening in aanbrengt die voor Dantes complex gestructureerde hel bepaald niet onderdoet. Met behulp van een systematisch opgebouwde metafysica beargumenteert hij waarom het leed onvermijdelijk in het bestaan ligt verankerd.

Zijn filosofie is een curieuze, maar ook schitterende en goed doordachte combinatie van Kants kenetheorie, Plato's ideeënleer, oosterse verlossingsopvattingen, eigentijdse natuurwetenschap, achttiende eeuws materialisme en tenslotte nog literaire invloeden die weer uiteenvallen van doorleefde romantiek tot de klassieke beschouwingen van Goethe. Toch is Schopenhauer geen eclecticus. Al deze invalshoeken vinden namelijk hun eenheid in die grondtoon, die hij als jongeman in de salon van zijn moeder eens tegenover Wieland als volgt verwoordde: "Het leven is een hache-

lijke zaak; ik heb me voorgenomen het door te brengen met daarover na te denken".

Schopenhauers aandacht voor het irrationele is opmerkelijk voor een tijd waarin filosofen alleen het redelijke als werkelijk en alleen het werkelijke als redelijk beschouwen (Hegel). Niet het denken is volgens hem primair, maar het willen; de gedachte is slechts een bijproduct, een instrument van onze wil. En dat geldt voor de hele natuur, die als een doelloos streven moet worden opgevat. Schopenhauer, goed op de hoogte van de natuurwetenschap van zijn tijd, doorspekt zijn metafysica met talloze empirische voorbeelden. Daarnaast is hij de eerste moderne filosoof die zijn blik op het oosten richt; boeddhisme en vedantafilosofie geven zijn pessimisme een heel eigen glans.

Verstokte vrijgezel

Toen Schopenhauer ondervond, dat zijn filosofie in Berlijn geen enkel gehoor kreeg, wendde hij zich geërgerd van de universiteit af. Na een verblijf van een jaar in Italië vestigde hij zich in Frankfurt. Daar bleef deze verstokte vrijgezel de rest van zijn leven wonen, terend op de erfenis van zijn vader. Dit kapitaal heeft hij goed beheerd en het was genoeg om er redelijk van te leven. Zijn leer predikt weliswaar de ijdelheid van elk genot en verlossing uit het aardse tranendal door ascese, maar dat verhinderde hem niet dagelijks in het beste restaurant van Frankfurt te eten, zich erbij neerlegend dat hij dan wel een geniaal filosoof was, maar geen heilige.

Zijn onafhankelijke financiële positie veroorloofde het hem zich af te zetten tegen de academische filosofie. Niet geheel vrij van rancune maakt Schopenhauer een onderscheid tussen filosofen die voor en filosofen die van de filosofie leven. De laatsten zijn door hun positie verplicht hun broodheer naar de mond te schrijven en Schopenhauer zag dit bevestigd in zijn gehate antipode Hegel, die de staat waarbij hij in dienst was, rechtvaardigde en vergoddelijkte.

Na het verschijnen van een aantal losse opstellen en aanvullingen op het eigen werk, *Parerga und Paralipomena* (1851) en vooral door het deel daaruit, dat als *Aphorismen zur Lebensweisheit* bekend werd, brak eindelijk erkenning door. Al snel kreeg Schopenhauer een aantal aanhangers en leerlingen, die hij, niet gehinderd door de bescheidenheid die een waarlijk genie alleen maar zou misstaan, apostelen noemde. Een van zijn bewonderaars was Richard Wagner, die hem een exemplaar van de *Ring des Nibelungen* stuurde. Schopenhauer had weinig waardering voor deze muziek en bleef liever trouw aan Mozart en Rossini. Van de laatste speelde hij zelf veel fluitmuziek. Zo beleefde deze opvallende verschijning in het straatbeeld van Frankfurt, waar hij dagelijks in zichzelf mompelend en gesticulerend voortstapte naast de poedel die zijn voornaamste gezelschap vormde, op zijn oude dag nog enige genoegdoening. De grimmige geleerde werd langzaam aan iets milder en verdroeg nu zelfs enig menselijk gezelschap, mits dat hem bewonderde.

De populariteit van Schopenhauer was enige tijd heel groot, ook na zijn dood in 1860. Pessimisme en "wereldverzaking" kwamen in de mode. Een biografie vermeldt hoe een rijke aanhanger ter ere van de held zelfs een soort kapelletje op zijn landgoed liet oprichten, waarin

Tekeningetjes zoals Schopenhauer die vaak op de achterkant van zijn boeken krabbelde

een jaarlijkse herdenkingsmaaltijd voor Schopenhauer werd gehouden. Th. Fontane, die hiervoor in 1874 werd uitgenodigd, vertelt: "Nadat ten slotte de koffie van alle kanten tot het belangrijkste gif van de mensheid was bestempeld, gingen men er toe over hem in te nemen".

Modern en illusieeloos

Het is de vraag of we Schopenhauer dit soort uitwassen moeten aanrekenen. Zijn pessimisme is weliswaar extreem, maar zijn briljante, literaire stijl werkt vaak zo overtuigend dat je toch geneigd bent veel voor lief te nemen. En in dit pessimisme schuilt ten slotte toch een van zijn grootste verdienste: een opvallend modern en illusieeloos mensbeeld.

Maarten Doorman

Op woensdag 30 november, 7, 14 en 21 december van 16.30-17.30 uur, kr. 0.01 Jezuïetenklooster, geeft Maarten Doorman in het kader van de Colleges Algemene Wetenschappen een inleiding op Schopenhauers filosofie. Achtereenvolgens worden zijn kenetheorie, metafysica, esthetica en ethiek behandeld.

Fekkers wil besluitvorming naar faculteiten verleggen.

"WIE EEN NUTTIGE BIJDRAGE LEVERT HOEFT ZICH NIET BEDREIGD TE VOELEN"

Hij is pas tweeëneenhalve maand hier, maar wordt nu al beschreven als een "wervelwind". Voor de een heeft dat de positieve klank van een schoonmaakmiddel, voor de ander blijkt de associatie met verwoestende tropische stormen meer op zijn plaats. Zelf kijkt hij onaangenaam verrast op als hij wordt geconfronteerd met die negatieve kanten van zijn reputatie, zoals ze inmiddels omhoog borrelen in het universitaire geruchtencircuit. Hij zou het type zijn dat zonder blikken of blozen harde reorganisaties doorvoert, met in zijn kielzog een spoor van opgeheven arbeidsplaatsen. Klopt er iets van dat beeld? Wat is de nieuwe coördinator, bedrijfskundig ingenieur Harry Fekkers, als (feitelijk) hoogste ambtenaar in de universiteit eigenlijk van plan?

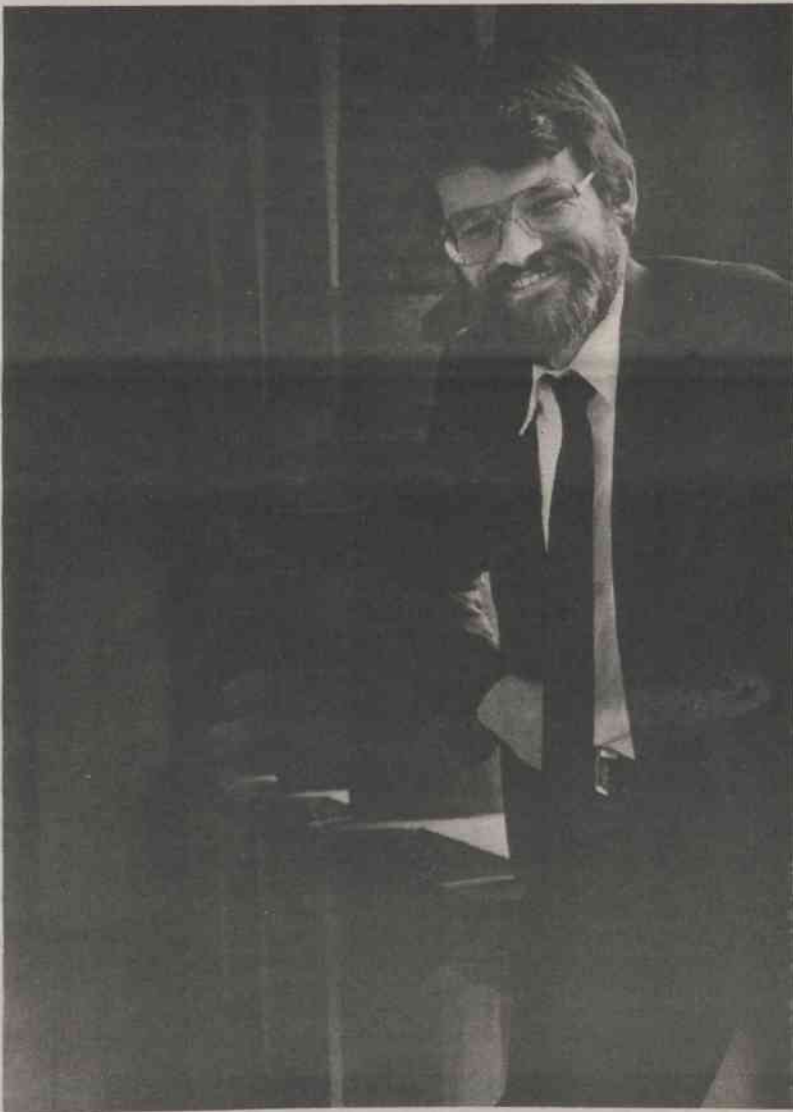
Voor wie het alweer vergeten was: de coördinator is het menselijke eindpunt van een discussie die zich over een kleine tien jaar heeft uitgestrekt. Inzet daarvan was de wijze waarop deze universiteit bestuurd werd, en vooral hoe de ambtelijke ondersteuning daarvan was geregeld. Competentiesgeschillen tussen diensthoofden onderling en met het college van bestuur; verstopte informatiekanalen; onduidelijke begrotingen en jaarrekeningen; opeenvolgende colleges van bestuur die onmachtig waren aan de ellende die een halt toe te roepen, erger nog, die een deel van het probleem vormden. Verschillende organisatorische oplossingen werden beproefd, maar niets scheen echt te helpen.

Na een reeks van interne en externe organisatie-onderzoeken werd uiteindelijk besloten voor ongeveer vier jaar een 'coördinator' aan te trekken. In het nieuwe beheersreglement werd zijn rol vastgelegd, in overigens niet al te heldere termen.

Voor een strategisch denker als Fekkers vormt dat echter nauwelijks een bezwaar. Invloed heeft hij zo ook wel. Zijn innige samenwerking met het college van bestuur heeft hem al de roep bezorgd het 'vierde lid' te zijn. En inderdaad, menig besluit moet nog even 'ter marginale toetsing' langs Fekkers, ook al ligt het op een terrein waar hij formeel geen enkele zeggenschap over heeft. "Zo mag ik dat wel", deelt hij met een glimlach mee.

Superdiensthoofd

Dat zijn hiërarchische positie niet glashelder is deert hem inderdaad niet erg, zo verklaarde hij al bij zijn eerste interview met dit blad: het was vooral de kunst om mensen ervan te overtuigen dat ze een bepaalde richting op moeten. En die mening heeft hij nog steeds: "Ik ga niet het superdiensthoofd uithangen" bezweert hij ook nu weer. Zijn rol als directeur van de beleidsadviesdiensten (financiële - en personele zaken, bouwtechnische dienst, studentenzaken, AO/AA, en planning, organisatie en beheer) vat hij samen in een woord dat nog vaker zal vallen: het bewerkstelligen van 'synergie'. Het is het Griekse begrip voor samenwerking, maar het moderne bestuurskundige jargon waar Fekkers zich bij voorkeur in uitdrukt heeft er een magische meerwaarde aan verleend die doet vermoeden dat hier hogere doelen worden gediend. Bedoeld wordt in

Harry Fekkers: "Ik ga niet het superdiensthoofd uithangen" (foto Franco Gori)

ieder geval dat men niet langs elkaar heen, respectievelijk tegen elkaar in moet werken. Concrete voorbeelden geeft Fekkers echter niet, noch over het functioneren van de diensten, noch over de maatregelen die hij wenst te nemen. Bovendien ziet hij de directeursfunctie van de beleidsadviesdiensten, in de wandeling BAD-diensten genoemd, als een beheersmatige klus. Uit alles blijkt dat hij zijn verdere coördinerende rol in de verhouding tussen diensten, faculteiten en college van bestuur een hoger gewicht toekent. In algemene termen wil hij wel vertellen dat hij zichzelf ziet als boodschapper, katalysator, bemiddelaar. Hij probeert erachter te komen hoe in deze universiteit "het proces van beleidsvoorbereiding, strategiebeplanning en implementatie van beslissingen" verloopt, met als

hoofddoelstelling dat proces "maximaal af te stemmen op de essentiële functies van een universiteit, namelijk het doen van onderzoek en het geven van onderwijs." En afstemmen betekent "het verhogen van de flexibiliteit en de optimalisatie van de bestedingen".

Klant

Als zijn uitgangspunten ter sprake komen maken de matglazen bevoordingen langzaam plaats voor duidelijker taal. Samenvattend: een universiteit is er voor onderzoek, onderwijs en maatschappelijke dienstverlening. Dat alles vindt plaats in de faculteiten. Om die in het werk te ondersteunen zijn er algemene diensten. Het probleem is nu dat die min of meer een eigen leven zijn gaan leiden. Het zicht van

uit de faculteiten op de inzet van middelen in en door de diensten is verdwenen, iets dat des te meer knelt in een tijd van bezuinigingen. Fekkers: "Dat is de reden dat de deconcentratie in gang is gezet. Door zeggenschap op financieel en personeel terrein naar de faculteit te verleggen vindt de besluitvorming plaats waar hij plaats moet vinden, namelijk bij de klant. Er komen ook meer mogelijkheden om zo te werken. In de toekomst zullen de faculteiten kunnen beschikken over vrij besteedbare budgetten. Nee, hoger zullen ze niet worden, maar men zal zelf de afweging kunnen maken hoeveel er aan welk doel wordt besteed. Gaat het geld naar het aantrekken van mensen, wordt er apparatuur voor gehuurd, bezoekt men er congressen van, of gaat het naar huisvesting. De praktijk was dat er met geoordeelde budgetten werd gewerkt. Dit voor huisvesting, dat voor apparatuur. Maar wat alles precies kost blijft voor de klant toch vaak verborgen. Dat kan veel zichtbaarder worden gemaakt."

Rolls Royce

"Zichtbaar"; dat is een ander sleutelbegrip in Fekkers' vocabulaire. Niet voor niets is hij een voorstander van het facilitair maken van alle diensten en dienstonderdelen die direct ondersteunend optreden voor de faculteiten. De audiovisuele dienst (AVD) is het eerste voorbeeld, en als het aan Fekkers ligt zullen bibliotheek, rekencentrum en zelfs delen van PZ en FZ dezelfde weg afleggen. Want een facilitaire dienst berekent alle relevante kosten door en maakt ze daarmee zichtbaar. Aan de vakgroep of faculteit vervolgens het oordeel of men dan nog gebruik maakt van die dienst of zijn geluk elders beproeft, dan wel het geld voor hele andere middelen aanwendt. Daarmee ontstaat het risico dat dienst en al, medewerkers inclusief, ten slachtoffer zullen vallen aan een nogal eenzijdig op kostenbesparing gerichte "eigen afweging van de klant". De vrees die bijvoorbeeld bij medewerkers van de AVD leeft is dat de aandacht voor kwaliteit van AV-producten zal afnemen, zolang het maar goedkoper is.

Fekkers daarover: "Waar het om gaat is de 'fitness for use'. De klant bepaalt welke kwaliteit hij wil. Wil je bij de AVD een andere kwaliteit produceren, dan is dat prima, maar dan moet je artiest worden. Vermindert de motivatie daarmee? Welnee, het motiveert mensen als ze worden aangesproken op de talenten die ze in huis hebben, en als dat ook gevraagd wordt door de opdrachtgevers. Wat heb je aan een Rolls Royce voor de deur als je alleen postpakketjes moet vervoeren? Dat kun je net zo goed met een eend doen. Nee." (met stemverheffing:) "fitness for use, daar gaat het om."

Bemoeierigheid

Een ander voorbeeld was de bibliotheek. "Ook daarvoor geldt dat de budgettoewijzing veel te indirect verloopt. Ik ben er voorstander van dat de faculteiten volledig zelf bepalen wat ze aan de bibliotheek uitgeven, zowel wat boeken en tijdschriften als wat personeel betreft. Laat men maar kiezen of men bij de faculteit tien PC's aanschafft, een aantal studiereizen maakt, of boeken bestelt."

Maar is er dan geen eigen verantwoordelijkheid van de bibliotheek voor een evenwichtige samenstelling van de collectie? Fekkers: "Dat is bemoeierigheid. Ik protesteer ertegen dat anderen dan onderzoekers uitmaken wat nodig is voor onderzoek en onderwijs. Kijk, vroeger hadden universiteitsbibliotheken een zelfstandige rol bij de

totstandkoming van de collectie omdat daar een specifiek doel mee gediend was. Het ging om het scheppen van cultuurbezit. Dat is nu niet meer zo, zeker hier niet. We zijn geen Koninklijke Bibliotheek, of vergelijkbaar met die in Leuven. De bibliotheek is een 'tool' van het wetenschapsbedrijf, vergelijkbaar met een PC. De bestaansreden van de bibliotheek is niet meer cultureel van aard, maar ligt in haar utiliteit."

Rendement

Fekkers' roem is voor een deel gebaseerd op zijn prestaties bij de Twentse universiteit, zijn vorige werkgever.

Bij een reorganisatie van de financiële dienst wist hij het personeelsbestand terug te brengen van 100 tot 60. Staat Maastricht iets dergelijks te wachten? "Ik heb niet de neiging om koste wat het kost te reorganiseren of te bezuinigen. Reorganisaties zijn altijd het sluitstuk van een proces, nooit het begin. Ik wil de zaak stroomlijnen, en dan zien we wel waar we uitkomen. Deze universiteit heeft enorme kansen en mogelijkheden, en datzelfde geldt voor iedereen die een nuttige bijdrage levert. Is dat niet het geval, dan is er een reden om zich bedreigd te voelen, ja."

Maar Fekkers deed meer in Enschede. Het hele concept van de ondernemende universiteit, die zelfs in tijden van bezuiniging zorgt over voldoende geld te blijven beschikken door een commerciële opstelling, is in hoge mate door hem ingevuld. Het aandeel van de derde geldstroom, het contractonderzoek, in de totale financiering is aldus flink gestegen, en die richting zal ook de RL op moeten, meent Fekkers. De middelen die de minister verstrekt staan immers onder permanente druk, dus als men nog wil groeien zullen andere financieringsmogelijkheden onderzocht moeten worden.

"Commercieel bezig zijn, maar wel met wetenschappelijk onderzoek, dat is de kunst. Dat lukt in Twente vrij aardig. Nu is dat natuurlijk een technische universiteit, en er zijn zekere cultuurverschillen, maar hier komt het ook nog wel. Als ik hier aan onderzoekers vraag naar het rendement van hun werk kijken ze me vreemd aan. Winst, daar heb je het niet over. In Twente sleutelt men net zo lang aan een project tot het verkoopbaar is."

"Er is een misverstand dat derde geldstroomonderzoek niet fundamenteel kan zijn, alleen maar gericht op korte termijn succesjes. Zowel bij de overheid als het bedrijfsleven neemt de behoefte aan wetenschappelijke know how toe. Dat doet men liever niet zelf, dat wordt uitbesteed aan de universiteiten, want die zijn daarvoor toegelust. Het meeste toegepaste onderzoek kun je beter bij speciale bureaus laten doen, ingenieursbureaus bijvoorbeeld. Het zou onzin zijn als de universiteiten op die markt gaan concurreren. Een voorbeeldje: bij bedrijfseconomie moeten ze geen businessplan voor een middenstander gaan maken, maar onderzoek doen naar een kosten-toerekeningssysteem bij Fokker, ik noem maar wat. Daar komt heel veel bij kijken, het is fundamenteel, en het levert een verdieping van onderzoek en onderwijs. Bovendien verdient je er nog wat mee. Dat is dus synergie.

Het beperkt zich trouwens niet tot de voor de hand liggende vakgebieden. Bedrijven betalen ook voor andere dingen, kijk maar naar de managementcursussen, de interesse voor ethiek en marketing, voor bedrijfsfilosofie. Echt, ook filosofie en ethiek zijn prima marktartikelen."

Wammes Bos

3-maal uit de kunst-LUNCH

1. 3 keuzemenu's à f. 33,33 p.p.
2. 3 bijpassende wijnarrangementen.
3. 3 dagen per week, iedere woensdag, donderdag en vrijdag van 12.00 - 14.00 uur.

PETIT BONHEUR

RESTAURANT/BISTRO/TERRAS

Kapoenstraat 32, (ingang "Achter de Molens"),
6211 KW Maastricht. Telefoon: 043 - 21 51 09

OPENINGSTIJDEN

Lunch:

woensdag/donderdag/vrijdag van 12.00 - 14.00 uur.

Diner à la Carte:

woensdag t/m zondag vanaf 18.00 uur.

Maandag en dinsdag uitsluitend groepsreserveringen.

STREEKGEWEST WESTELIJKE MIJNSTREEK

Bij de afdeling Ambulancevervoer van de Gezondheidsdienst Westelijke Mijnstreek bestaat de mogelijkheid voor

VERPLEEGKUNDIGEN EN/OF 3e JAARS MEDISCH STUDENTEN

om, na gebleken geschiktheid, te worden aangesteld als

UITHULP-AMBULANCEBEGELEIDER

ter vervanging van onze vaste medewerkers tijdens de vakantieperiodes, ziekte en verlof.

De ambulance-begeleider verleent hulp aan ongevalsslachtoffers alsmede aan psychische en/of somatische zieken en begeleidt deze tijdens het vervoer per ambulance.

Het is interessant, verantwoordelijk en soms ook zwaar werk, waarbij U in voortdurend wisselende situaties met de zleke, medische hulpbehoevende medemens in aanraking komt. Het werk vereist een grote mate van vakkundigheid en zelfstandigheid.

Na een korte bijscholing en inwerkperiode bieden wij U een arbeidsovereenkomst voor vooralsnog 6 maanden aan. Daarbij wordt overeengekomen, dat U zich beschikbaar stelt om - in onderling overleg - op afroep en tegen een vaste uurvergoeding vervangende diensten te verrichten.

Voor informatie kunt U zich wenden tot de Personeelsfunctionaris van het Streekgewest Westelijke Mijnstreek, dhr. J.F.L. Bruijnzeels. Telefoon: 04490 - 43131.

Schriftelijke sollicitaties kunnen binnen 10 dagen worden gezonden aan het Streekgewest Westelijke Mijnstreek, t.a.v. dhr. J.F.L. Bruijnzeels, Postbus 99, 6160 AB Geleen met vermelding van vakaturnummer 8807 op brief en enveloppe.

In het kader van het 200-jarig bestaan
van de Stadsschouwburg in Maastricht is
nu ook onze bonbon als beste
geselecteerd

Friandises

Chocolatier

De vermaarde pralines
van Maastricht

Wycker Brugstraat 55,
Maastricht

Boekhandel

DE TRIBUNE

Kapoenstraat 8

6211 KW Maastricht

Telefoon (043) 251978

literatuur
en politiek

LE BIRON

2e hands dames/kinderkleding

Annalaan 50 Maastricht, tel. 470130

Di. t/m vr. v. 14-18 u. Zat. v. 12-16 u.

Te huur gevraagd

per 1 januari '89,

3 à 4 kamerwoning

in Maastricht
of omgeving.

Huurprijs n.o.t.k.

Tel. 043-686625 of

043/438361.

Le Vigneron
Bistro à Vin

Havenstraat 19
6211 GJ Maastricht
tel. 043-213364

Keuken:
17.00-24.00

Gesloten: zondag, maandag en feestdagen.

Keuze uit 10 rode en 7 witte wijnen
per glas vanaf f 2,90

22 november t/m 26 november

MENU À f 25,-

Warme vispâté met botersaus
☆☆☆

Varkenslende met pruimen
☆☆☆

Kwarktaart met sinaasappel

29 november t/m 3 december

MENU À f 25,-

Parelhoenpâté met
een kleine salade
☆☆☆

Scholfilet in rode wijnsaus
☆☆☆

Lauwarme, omgekeerd
gebakken appeltaart
met vanillecrème

WAT IS DE OVEREENKOMST TUSSEN DE GOLDEN GATE BRIDGE EN APOLLO COMPUTER?

Een brug heeft als kenmerk dat het twee werelden verbindt. Dat weet iedereen. Wat waarschijnlijk nog lang niet iedereen weet is dat Apollo nu een perfecte brug heeft geslagen tussen de twee werelden van MS-DOS en Unix.

Door middel van geavanceerde window-technieken en geïntegreerde file structuren combineert men moeiteloos technische applicaties onder Unix met alle vertrouwde MS-DOS software.

APOLLO WERKSTATIONS: KLASSE VOOR DE PROFESSIONAL

• UNIX/MS-DOS Workstations • 68020/68030 processoren • 80286 processor • UNIX operating system • Multitasking • Compiler naar keuze Fortran, C, Pascal • Communicatie Software (TCP/IP) • Window manager • Ethernet 802.3. Network Interface • Muis • High Resolution Graphics • 4-32 MB geheugen • SCSI en AT bus • 1 jaar garantie

Actie Package:

DN3000 Monochrome
19"(1280x1024) 1.5 Mips
155 MB Disk, 1.2 MB
Floppy: **f 25.700,00**
DN3500 Monochrome
19"(1280x1024) 4 Mips
155 MB Disk, 1.2 MB
floppy: **f 32.900,00**
DN 3500 Color 15"
(1024x800) 4 Mips
155 MB Disk, 1.2 MB
Floppy: **f 34.900,00**
Prijzen zijn excl. B.T.W.

apollo
computer b.v.

Antwoordnummer 2624
3970 VJ HOUTEN,
Fax: 03403-78308
Tel.: 03403-93393

DIE BRUG LIJKT ONS WEL WAT

Bedrijf _____
Naam dhr./mevr. _____
Adres _____
Postcode _____
Plaats _____
Tel. _____

Deze actie geldt t/m 16 december 1988 en is alleen bestemd voor educatieve instellingen.

De ambiguïteit van de Olivetti-discussie

DE UNIVERSITEIT VERBETERT DE WERELD, MAAR WIL NIET BIJ ZICHZELF BEGINNEN

Ook de Rijksuniversiteit Limburg ontkomt niet aan de discussie over haar houding tegenover Zuid-Afrika. Ze heeft die zelfs gezocht door een eredoctoraat te verlenen aan dr. Beyers Naudé, blank symbool van het verzet tegen de apartheidspolitiek in zijn land. Wie kan zich er dan nog over verbazen dat in dezelfde Universiteitsraad, die enkele weken geleden lyrisch reageerde op de voordracht van Beyers Naudé, iemand opstaat die vraagt geen apparaten van Olivetti meer te kopen?

Zoals eerder gemeld heeft de universiteitsraad dat verzoek in afgezwakte vorm overgenomen: zolang de universiteit geen principiële gedragslijn voor contacten met Zuid-Afrika heeft bepaald, mogen er geen spullen van Olivetti meer besteld worden. Bij de afdeling inkoop zijn vervolgens wel aanvragen voor PC's van Olivetti binnengekomen, maar nooit een verzoek van het college om voorlopig niets meer van dat merk te bestellen. Alleen het rekencentrum heeft bij het beoordelen van de aanvragen de aanvragers geattendeerd op de uitspraak van de raad.

Gisteravond heeft de Universiteitsraad opnieuw vergaderd over de kwestie-Olivetti. De uitslag van het debat kunnen we nu helaas niet melden, maar gezien de discussie van afgelopen maandag in de raadscommissie Algemene en Personele Zaken kunnen we met zekerheid zeggen dat de meningen zeer verdeeld waren.

Uiteraard is er niemand die een goed woord over heeft voor de Zuidafrikaanse apartheidspolitiek. De vraag die de raadsleden verdeeld houdt is of de universiteit zich de groepen moet voelen om alle contacten met Zuid-Afrika te verbreken, ook al lopen die via leveranciers die economische belangen hebben in dat land. De ene helft van de commissie wilde het College van Bestuur volgen (voorzichtig met wetenschappelijke contacten en geen bezwaar tegen bedrijven die zich aan de EEG-gedragscode houden), terwijl de andere helft een "actief ontmoedigingsbeleid" voorstond. Dat laatste zou betekenen dat, als men uit meerdere gelijkwaardige aanbiedingen kan kiezen, de bestelling bij voorkeur gegund moet worden aan een bedrijf dat niet in Zuid-Afrika actief is.

Het College van Bestuur heeft zich vorige week in zijn voorlopige standpunt verscholen achter juridische argumenten: ook al zouden we een boycot willen, dan kon dat toch niet. Een overheidsinstelling handelt onjuist als zij maatregelen neemt tegen een bedrijf, omdat het handel drijft met Zuid-Afrika. Als lagere overheden een eigen beleid gaan voeren dat niet spoort met het buitenlandse beleid van de regering, kan dat daaraan afbreuk doen, dus strijdig zijn met het algemeen belang. Op die grond werd het besluit van de gemeente Hilversum om geen Shell-producten meer te

kopen, door de Kroon vernietigd. Een besluit van de Universiteit om Olivetti te weren zou hetzelfde lot te wachten staan, waarschuwt het college.

Bovendien zou het onjuist zijn alleen Olivetti eruit te pikken. Merkwaardig genoeg zou de universiteit zich dan aan discriminatie schuldig maken. Het eerste artikel van de Nederlandse Grondwet bepaalt immers dat iedereen recht heeft op een gelijke behandeling door de overheid. De ironie wil dat Olivetti zich op dat rechtsstaatsbeginsel zou kunnen beroepen als niet tegelijkertijd alle andere bedrijven, die ook iets te maken hebben met het apartheidregime, worden buitengesloten.

De universiteit van Utrecht, die enkele jaren geleden Winnie Mandela een eredoctoraat heeft toegekend, is hard op weg dat bezwaar te omzeilen. Als eerste stap op weg naar een uitsluiting van alle handel met bedrijven die belangen hebben in Zuid-Afrika, is een inventarisatie gemaakt van die bedrijven. Op de lijst van elf staan onder meer Philips, KLM, Shell, Van Leer en Organon. Het Utrechtse College van Bestuur heeft al op voorhand laten weten dat, als de raad vraagt om een boycot van die bedrijven, het daaraan gevolg zal geven. Het gaat daarbij echter alleen om contracten die op centraal niveau worden afgesloten. Contacten van faculteiten en vakgroepen blijven buiten schot.

Van het Maastrichtse college is een dergelijk standpunt niet te verwachten. Collegelid Dittrich heeft tijdens de commissievergadering al laten weten dat een motie tegen Olivetti niet zal worden uitgevoerd. De raad kan het college niet tot uitvoering dwingen omdat het bestellen van computers een beheerszaak is. De raad heeft dus niet uit te maken waar die dingen besteld worden. Computers moeten worden besteld bij degene die de beste verhouding tussen prijs en prestatie te bieden heeft, vindt het college. Alleen als een bedrijf zich niet houdt aan de EEG-gedragscode, zal het college zich aar niet mee inlaten, maar dat is natuurlijk een open deur.

Zolang de Nederlandse regering haar politiek niet wijzigt valt er dus van het Maastrichtse front weinig nieuws te verwachten. En als die Nederlandse politiek nu maar iets veranderde aan de houding van de blanke minderheid in Zuid-Afrika, dan was dat zo erg nog niet. Zoals

een bedrijf dat bang is zijn marktaandeel aan de concurrentie over te laten, zo verschuilt ook de Nederlandse overheid zich achter het gebrek aan overeenstemming tussen de EEG-landen. En zolang Margaret Thatcher aan het hoofd van de regering van een van die landen staat, hoeft geen enkel bedrijf bang te zijn dat er straffen komen voor connecties met Zuid-Afrika. Het enige waar de bedrijfsleiding op moet letten dat zij zich houdt aan de weinig stringente gedragscode van de EEG, die rassenscheiding in een bedrijf sanctioneert, maar die verder de bijdrage aan het instandhouden van het economische stelsel ongemoeid laat.

Ook met het standpunt over wetenschappelijke contacten kan het college van bestuur zich nergens een buil aan vallen. Contacten met officiële instanties zijn te allen tijde toegelaten, maar individuele contacten moeten mogelijk blijven, luidt het standpunt. Wie wordt uitgenodigd, moet eerst goed onderzoeken van wie die uitnodiging afkomstig is. Pas als men zeker weet, dat er geen politieke (pro-apartheid) bijbedoelingen achter de uitnodiging schuil gaan, kan die aanvaard worden. Rector magnificus Bonke heeft zondag in een radio-interview verklaard, dat hij in geen geval naar Zuid-Afrika gaat zolang hij rector is, maar dat hij na die tijd wel zal gaan, als hem duidelijk is dat zijn bezoek niet door de politiek misbruikt kan worden.

Jacques Herraets

Professor Cees Flinterman

Flinterman: universiteit is geen gemeente of provincie

"WAAROM ZOULDEN WE NIET EENS DURVEN?"

Prof. mr. Cees Flinterman vertrekt zondag voor vijf dagen naar Ghana, niet direct het eerste land waar je aan denkt als de eerbiediging van de mensenrechten ter sprake komt. De Maastrichtse hoogleraar Internationaal Recht gaat er naar toe als "external examiner" van de juridische faculteit, waaraan hij lange tijd als gastdocent verbonden is geweest. Flinterman is samen zijn collega Van Boven de grote pleitbezorger geweest voor de toekenning van een eredoctoraat aan dr. H.C. Beyers Naudé.

Flinterman ziet geen bezwaren die hem van zijn bezoek aan Ghana zouden moeten weerhouden. Hij zou ook niet principieel weigeren naar Zuid-Afrika te gaan: "Ik ben het eens met het College van Bestuur dat deze universiteit de contacten met de universitaire gemeenschap in Zuid-Afrika openhoudt. Het wetenschappelijk debat is dé manier om steun te betuigen aan mensen die kritisch tegenover de apartheid staan. Maar je moet er wel zeker van zijn dat een contact, ook al denk je zelf dat het strikt wetenschappelijk blijft, niet kan worden uitgelegd als steunbetuiging aan het regime. Daarom zouden dergelijke contacten goed gescreend moeten worden, niet door de uitgenodigde zelf, maar liever door een screeningscommissie, die ook contacten met andere landen bekijkt. Dat clubje zou bijvoorbeeld de status en de motivering van de uitnodigende instantie moeten bekijken, zodat je er zeker van kunt zijn, dat je je niet voor een karretje laat spannen. Je kunt iemand niet laten beloven dat hij in Zuid-Afrika iets onderneemt tegen de apartheid, want dan komt hij er eenvoudig niet in."

Flinterman is ook lid van de VN-subcommissie voor de Rechten van de Mens. In een onlangs gehouden vergadering heeft hij het standpunt verkondigd dat de aanwezigheid van Europese bedrijven in Zuid-Afrika de instandhouding van de apartheid ondersteunt. Maar dat betekent niet, dat hij niet meer bij

Shell tankt of Olivetti de deur wil wijzen: "Je kunt niet aan de bedrijven zelf gaan vragen zich terug te trekken uit dat land. Zo lang het land waar dat bedrijf zijn thuisbasis heeft, geen politiek besluit tot een boycot heeft genomen, kun je niet aan een bedrijf vragen zich terug te trekken. Maar dat ontslaat een bedrijf natuurlijk niet van de verplichting om een beleid te voeren zoals het dat thuis ook doet."

Hij gelooft in het primaat van de politiek om de apartheid te bestrijden, maar dat betekent volgens Flinterman niet dat de universiteit zich zo maar kan verschuilen achter het standpunt van de regering. "Ik kan begrijpen dat een lagere overheid, zoals de gemeente Hilversum of Arnhem, niet de buitenlandse politiek van de eenheidsstaat mag doorkruisen. Maar een universiteit is nu eenmaal geen gemeente of provincie. Het is een doelgemeenschap met een kritische opdracht, ook ten aanzien van de macht. Als je op grond van een discussie tot het oordeel komt dat de houding van de regering halfslachtig is, waarom zouden we dan niet het besluit mogen nemen om bedrijven, die met Zuid-Afrika samenwerken, buiten de deur te houden? Ik moet het nog zien dat zo'n besluit vernietigd wordt. En als dat gebeurt, so what? Waarom zouden we niet eens durven?"

Jacques Herraets

Dienst Voorlichting

"Bulletin" wordt verzorgd door de dienst Voorlichting. Kopij inleveren bij de redacteur van deze rubriek, Frank Speet, kamer 0010, Bouillonstraat 3, op speciale kopijbladen (bij hem verkrijgbaar). Kopij dient UITERLIJK VOOR VRIJDAG 12 UUR ingeleverd te worden voor de Observant die de vrijdag daarop verschijnt. De dienst Voorlichting behoudt zich het recht voor berichten in te korten, te wijzigen of niet meten op te nemen. Externe berichten worden meestal niet opgenomen. Informatie: Frank Speet, tel. 887171.

Universiteit

Algemeen

Promotie dr. P. Verhallen

Dr. Peter Verhallen heeft op 18 november zijn proefschrift "Involvement of platelet cytoskeleton and plasma membrane in the expression of procoagulant activity" verdedigd. Promotor was prof.dr. R. Zwaal. Belangrijke elementen van het bloedplaatje voor zijn rol in het versnellen van de bloedstolling zijn het plasma-membraan en het celskelet. Tijdens de activatie van bloedplaatjes door verwond weefsel verschijnt er aan de buitenkant van het bloedplaatje een bepaalde stof die verantwoordelijk is voor de omzetting van bloedstollingseiwitten, zodat deze de bloedprop kunnen verstevigen. Het naar buiten komen van deze stof

gaat gepaard met een reorganisatie van het celskelet. Dr. Verhallen legt een duidelijke relatie tussen deze reorganisatie van het celskelet en een structurele reorganisatie van het plasma-membraan, waardoor de samenstelling aan de buitenzijde verandert ten gunste van het versnellen van de bloedstolling. Deze bevindingen dragen bij aan een beter begrip van het functioneren van een bloedplaatje in de bloedstolling, een voorwaarde voor een doordachte aanpak van de vele hart- en vaatziekten, die nog steeds een belangrijke doodsoorzaak zijn in de Westerse samenleving.

Promotie drs. W. Lancée

Drs. W. Lancée (directeur Psychologisch Adviesbureau Lancée, Alkmaar/Assen) verdedigt op vrijdag 25 november om 14.00 uur zijn proefschrift "Psychologisch onderzoek inzake arbeids(on)geschiktheid". Promotor is prof.dr. J. Bremer. Drs. Lancée heeft een aantal bestaande, in de praktijk toegepaste, psychometrische onderzoeksinstrumenten geëvalueerd. Hij heeft met name geanalyseerd in hoeverre het gebruik daarvan

leidt tot "objectivering" van de psychologische arbeidsongeschiktheidsbeoordelingen. Analyse van 800 van dit soort beoordelingen -als adviezen uitgebracht aan de Gemeenschappelijke Medische Dienst, het Gemeenschappelijk Administratie Kantoor en het Algemeen Burgelijk Pensioenfonds- leidt drs. Lancée tot de conclusie dat deze beoordelingen kunnen worden geobjectiveerd door gebruik te maken van psychometrische onderzoeksinstrumenten. Daardoor kan een bijdrage worden geleverd aan een grotere rechtsgelijkheid in de beoordeling van arbeids(on)geschiktheid.

Promotie drs. Th. Krebber

Drs. Th. Krebber (huisarts te Maasticht) verdedigt op vrijdag 25 november om 16.00 uur zijn proefschrift "Acute buikpijn in de eerste en tweede lijn". Promotoren zijn prof.dr. W. Brouwer en prof.dr. J. Greep. Gedurende 19 maanden werd door 72 huisartsen uit Maastricht en omgeving en door de vakgroepen Algemene Heelkunde, Urologie en Interne Geneeskunde het onderzoeksmateriaal, 1100 ziektegevallen, bijeen gebracht. Doel van

het onderzoek was de analyse van het ziekteverloop bij alle in het onderzoek betrokken patiënten, van de fasen in het ziekteverloop en van de door de huisartsen en specialisten gestelde diagnoses. Uit het onderzoek blijkt o.a. het volgende. De bemoeienis van de huisartsen met de gevallen van acute buikpijn besloeg in gemiddelde tijd niet meer dan enkele procenten van de totale gemiddelde ziekte duur; absoluut en relatief beschouwd is dat erg weinig. Het percentage juist gestelde diagnoses was bij de huisartsen 50, bij de specialisten 59. Desalniettemin werd in de meeste gevallen een juist en voorzichtig medisch beleid gevoerd. M.b.v. onderzoeksprotocollen zouden de juiste diagnoses tot het maximaal haalbare percentage van 80 kunnen worden gebracht. De diagnose "blinde darmontsteking" gesteld door huisartsen kon in 62% van de gevallen niet worden bevestigd, bij specialisten was dit in 44% van de gevallen. Deze percentages demonstreren de voorzichtigheid van huisartsen en specialisten.

Colleges over Schopenhauer

Naar aanleiding van het 200-jarig jubileum van de geboortedag van Arthur Schopenhauer geeft Maarten Doorman in het kader van de colleges Algemene Wetenschappen vier openbare lezingen over deze filosoof van het pessimisme. Het eerste college geeft een inleiding op het leven en werk van deze markante wijsgeer. In de volgende colleges worden zijn metafysica, esthetica en ethiek besproken.

Data: woensdag 30-11, 7-12, 14-12 en 21-12. Tijd: steeds van 16.30-17.30 uur. Plaats: kamer 0001, TS53.

Bibliotheekinstructie

Iedere vierde maandag van de maand, dus deze keer op 28 november, wordt om 14.00 uur bibliotheekinstructie Overheidslocaties gegeven in de bibliotheeklocatie Bonnefanten. Vooraf inschrijven bij de informatiebalie van de bibliotheek is gewenst.

Debating-club

Debating-club in oprichting zoekt bezield discussiërende participanten. Het is de bedoeling maandelijks bijeen te komen om te praten over interessante maatschappelijke zaken als behandeling van incestplegers, wettelijke maatregelen omtrent DNA-technologie, privatisering van de politie, etc. Vooral niet-economen worden verzocht te reageren. Debating-club, tel. 888838.

Oprichting Chauvanis

Op vrijdag 2 december houdt de Limbörgse Sjtudente Verejn Chauvanis haar oprichtingsvergadering. Plaats: Preuve-rij. Aanvangstijd: 15.15 uur.

Agenda Circumflex

Maandag 28-11 20.00 en 22.30 uur: video American Gigolo met Richard Gere. Woensdag 30-11: Circumflex' inpak en dichtavond. Donderdag 1-12: deadline januari-flux. Maandag 5-12: geen video i.v.m. sinterklaas. Woensdag 7-12 20.30 uur: Rasta Party. Resto 12, de eetgelegheid voor leden van Circumflex: maandag t/m donderdag. Inschrijven s.v.p. Opgave voor kerstdiner van Circumflex is nog mogelijk in De Stijl.

RL-Agenda

25-11 Congres Strafrecht, Collegezaal, ZW4, info: tel. 887377.

25-11 Promotie W. Lancée, Psychologisch onderzoek inzake arbeids(on)geschiktheid, promotor: prof.dr. J. Bremer, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.

25-11 Promotie T. Krebber, Acute buikpijn in de eerste en tweede lijn, promotoren: prof.dr. J. Greep en prof.dr. W. Brouwer, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

25-11 Avond over "Sex - een taboe op 't spreekuur" door mw. A. Abels en dhr. Roelofs, Ko-beraad, ZW4, 20.30 uur, info: tel. 216746.

25-11 Lezing De oorsprong van de muziek van de tango door Juan Carlos Cáceres en concert door trio "Otros Tiempos", Theatercafé Stadsschouwburg, 21.30 uur, info: tel. 887226/7230.

26-11 Concert Gotan door quintet Juan Cáceres, Bonbonnière, 21 uur en Tangosalon dansorkest en optredens door dansparen, Redoute, 22.30 uur, info: tel. 887226/7230.

30-11 College over Schopenhauer door M. Doorman, kamer 0001, TS53, 16.30 uur, info: tel. 888383.

01-12 Inleiding in de kruidengeneeskunde door T. Vernel, kamer 0126, Deb1, 13.30 uur, info: tel. 621007 (F. v. Es).

01-12 Promotie J. Hagedoorn, Evolutionary and heterodox innovation analysis. A study of industrial and technological development in process control and information technology, promotor: prof.dr. L. Soete, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

01-12 Voordracht De bijdrage van vrouwenstudies bij verklaring en behandeling van somatische klachten van vrouwen door P. Tomlow, Werkgroep Vrouwenstudies, kamer 012, Abt2, 15.30 uur, info: tel. 888767.

01-12 Lezing Postmodernisme in kunst, architectuur en vormgeving, door Johan Thielemans, Aula, TS53, 20 uur, info: tel. 887226/7230.

02-12 Symposium Biologisch Gezondheidskundigen, collegezaal, BMC, info: tel. 888637/610.

02-12 Promotie H. Oude Vrielink, Vasomotion and skeletal muscle perfusion, promotor: prof.dr. R. Reneman, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.

02-12 Symposium Biologisch Gezondheidskundigen, collegezaal, BMC, 9 uur, info: tel. 888637/606.

06-12 t/m 30-12 Thematische tentoonstelling over de inhoud en het hedendaagse belang van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, Bonnefanten, info: tel. 887233.

07-12 Lezing door dr. G. van Ommen over Lange afstands clonings- en catteringstechnieken, collegezaal, BMC, 12.30 uur, info: tel. 888621.

07-12 College over Schopenhauer door M. Doorman, kamer 0001, TS53, 16.30 uur, info: tel. 888383.

08-12 Lezing Pomo & politiek door John Jansen van Galen, Aula, TS53, 20 uur, info: tel. 887226/7230.

09-12 Promotie K. Leunissen, Haemodynamics during haemodialysis, promotor: prof.dr. J. Flendrig, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.

09-12 Promotie mw. A. v. Houwelingen, Fish against thrombosis? Dietary fish and cardiovascular risk profile, promotor: prof.dr. F. ten Hoor, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

12-12 Lezing Neuro-orthopedie door Y. van Orshoven, Aula, TS53, 19.30 uur, info: tel. 621007 (F. v. Es).

12-12 Lezing De Universele Verklaring 40 jaar later door prof.dr. Th. van Boven en prof.dr. C. Flinterman, Collegezaal, ZW4, 20 uur, info: tel. 887233.

14-12 Colloquium Juridische Kennissystemen en natuurlijke taal door F. Fernhout, Colloquium-ruimte, An60, 15.30 uur, info: tel. 888422.

14-12 College over Schopenhauer door M. Doorman, kamer 0001, TS53, 16.30 uur, info: tel. 888383.

15-12 Promotie W. Dinjens, Distribution of adenosine deaminase complexing protein in normal and neoplastic cells, promotoren: prof.dr. F. Bosman en prof.dr. P. Meera Khan, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

15-12 Lezing (Klassieke) muziek en postmodernisme door L. Samama, Aula, TS53, 20 uur, info: tel. 887226/7230.

16-12 Congres Gezondheidsethiek, Mecc, 11 uur, info: tel. 887396.

16-12 Symposium Deskundigheidsbeoordeling van de huisarts, restaurant Fort St. Pieter, 13 uur, info: tel. 882288/2289.

16-12 Promotie J. Vles, Spontaneous behavior in fore-term infants. A Study from 32 to 36 weeks of postmenstrual age, promotoren: prof.dr. P. van der Lugt en prof.dr. P. Casar, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.

16-12 Promotie J. van der Wal, The organization of the substrate of proprioception in the elbow region of the rat, promotor: prof.dr. J. Drukker, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

19-12 Zesde GezondheidsZorgOnderzoekDag, TS53, info: tel. 887396.

21-12 Lezing door B. Bakker over Valkuilen in de DNA diagnostiek bij de spierdystrofie van Duchenne en Haemofilie A, Collegezaal, BMC, 12.30 uur, info: tel. 888621.

21-12 College over Schopenhauer door M. Doorman, kamer 0001, TS53, 16.30 uur, info: tel. 888383.

22-12 Voordracht Vrouwen en veroudering door M. Coopmans, Werkgroep Vrouwenstudies, kamer 012, Abt2, 15.30 uur, info: tel. 888767.

22-12 Vergadering URaad, Feestzaal, Bou3, 19.30 uur, info: tel. 887170/7165.

26-12 Tweede Kerstdag: RL gesloten.

Aanmelden voor Doelwit-O is mogelijk bij Marianne en Maurice. Circumflex, Bernardusstraat 12, tel. 251088 tussen 12.30 en 13.00 uur.

Agenda Koko

Dinsdag 29-11 20.30 en 22.30 uur: video The Cotton Club met Richard Gere. Woensdag 30-11: weggooiavond: verkoop van een deel van het platenbestand. Donderdag 1-12: sinterklaasavond. De sint swingt mee tot 04.00 uur. Maandag t/m donderdag: mensa om 19.00 uur; inschrijven tot 16.00 uur. Donderdag en vrijdag geopend tot 04.00 uur (binnen zijn voor 01.45 uur). Koko, Hoogbrugstraat 1, tel. 215418.

Agenda Tafelstraat 13

Open avond: dinsdag 29-11 20.00 uur. Leren filosoferen met Pieter Mostert. Op de manier van zijn onlangs voltooide proefschrift wordt deze avond de vraag verkend "In hoeverre is de individuele wetenschapper verantwoordelijk voor wat er met zijn/haar ontdekkingen gebeurt?" Maandag 28-11 20.00 uur: Leefhuis Gezondheidsethiek. 20.00 uur: Vriendennetwerken. Woensdag 30-11 20.00 uur: Filosofiegroep over Postmodernisme. Donderdag 1-12 17.45-19.45 uur: koorrepetitie. 20.00 uur: toneelrepetitie. 20.00 uur: Derde Wereld-groep. Nieuw onderwerp: Indianen. Nieuwe deelnemers zijn welkom.

Buitenland

Bureau Buitenland Info

Bureau Buitenland (BB) ontving onlangs informatie over de volgende onderwerpen:

- Centro di Cultura Italiana Bologna organiseert gedurende het hele jaar cursussen Italiaanse taal en cultuur in Bologna en Manciano (Toscane).
- De Universit  de Neuchatel, Zwitserland, organiseert diverse cursussen in de Franse taal in de periode van 17-t/m 6-7 en in het najaar 1989.
- Het Europa College in Brugge organiseert een 1-jarig programma waarin aandacht wordt besteed aan de problemen van de Europese economie en politieke integratie. Er zijn 3 mogelijkheden voor specialisatie:
  - * European studies in Administration
  - * European studies in Economics
  - * European studies in Law.
 Toelatingseisen: afgestudeerd in economie, rechten, bestuurskunde, politieke wetenschappen; goede actieve beheersing van de Engelse en Franse taal. Door het Ministerie van O&W worden voor deze studie jaarlijks enkele beurzen beschikbaar gesteld.
- Van de Dienst over Grenzen (DOG) ontving BB een lijst met o.m. de volgende vacatures:
  - * twee verpleegkundige voor Primary Health Care Project in Angola
  - * fysiotherapeuten voor lepraproject in Kameroen, overheidsproject in Mozambique, revalidatieproject in Jordanië en rehabilitatieproject in Botswana
  - * ergotherapeut voor kinderrevalidatieproject in Zimbabwe
  - * artsen voor rurale ziekenhuizen in Ghana, Nigeria, Lesotho en Kameroen
  - * orthopedisch instrumentenmaker voor rehabilitatieprogramma in Zimbabwe.
- Om de samenwerking tussen Nederlandse onderzoekers en collega's uit ontwikkelingslanden te bevorderen heeft de Stichting WOTRO met DGIS een overeenkomst gesloten voor het subsidiëren van onderzoeksprojecten van onderzoekers uit ontwikkelingslanden. Er kan subsidie aangevraagd worden voor reis-

Vacatures

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van het vacaturnummer op brief en envelop binnen 10 dagen richten aan de dienst Personele Zaken. Interne vacatures gelden uitsluitend voor medewerkers van RL of AZM.

Interne vacature 123

Bij de vakgroep Wiskunde is de functie vacant van een **ADMINISTRATIEF MEDEWERKER M/V** (full-time).
Taken:

- het onder begeleiding van de vakgroepsecretaresse van de vakgroep Wiskunde verzorgen van alle voorkomende typewerkzaamheden op tekstverwerkende apparatuur (voornamelijk rapporten, artikelen, correspondentie) en administratieve werkzaamheden (archief, post, telefoon)
- het administratief en technisch ondersteunen van het project "Wiskundige Methodologie en Economische aspecten van Scenario analyses m.b.t. de Gezondheidszorg" van de vakgroep Wiskunde en de vakgroep Economie van de Gezondheidszorg.

Functie-eisen:
- MAVO-MEAO
- goede typevaardigheid (bekendheid met tekstverwerkende apparatuur, tekstverwerkingsprogramma Word Perfect, bereidheid tot het leren omgaan met het wiskundig tekstverwerkingspakket Latex)
- goede beheersing van de Nederlandse taal
- passieve kennis van de Engelse taal
- accuratesse.

Salaris afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring tot max. f 2736,- bruto per maand, schaal 4. Aanstelling geschiedt in tijdelijke dienst tot 1 mei 1990.
Inlichtingen: prof.dr.ir.dr. O. Vrieze, tel. 888222 of bij mw. H. Bollen, tel. 888501.

Interne vacature 124

Bij de FdG is bij de vakgroep Medische Psychologie vacant de functie van **ONDERZOEKSASSISTENT M/V** voor 16 uur per week (0,4 fte). De functionaris zal vooralsnog werkzaam zijn t.b.v. het onderzoeksprogramma Experimentele Psychopathologie. Dit deelproject houdt zich bezig met de studie naar angststoornissen en pijn en maakt deel uit van het onderzoeksprogramma van de FdG en de FdGW.

Taken:
- het zelfstandig plannen van protocolair onderzoek alsmede het onder supervisie uitvoeren van onderzoeksprotocollen
- het afnemen van enquêtes bij proefpersonen
- het bepalen e.q. maken van: bloeddruk, hartslag, ECG, EMG, lactaat alsmede andere psychofysiologische maten die voor het onderzoek van belang zijn
- het voeren van de proefpersonenadministratie
- het maken van codeboeken
- het invoeren van data in en het werken van data m.b.v. de computer
- het beheer van onderzoeksgegevens.

Vereisten:
- bij voorkeur een verpleegkundige opleiding (in ieder geval beschikken over een paramedische achtergrond) i.v.m. bloeddrukmeten, ECG afname, etc.
- nauwkeurigheid en een goed organisatievermogen
- ervaring in werkzaamheden m.b.t. geautomatiseerde gegevensopslag of in ieder geval een uitgesproken interesse daarin
- bereidheid tot een flexibele invulling van de werktijden (eventueel ook in de avonduren).

Salaris: afhankelijk van leeftijd en ervaring max. f 3284,- bruto per maand bij een volledige werkweek (schaal 6 BBRA).
Inlichtingen: prof.dr. J. Bremer, tel. 888134 of bij dr. A. Schmidt, tel. 888166.

In verband met het spoedeisende karakter van de invulling van de vacature wordt gelijktijdig extern geworven.

In verband met het spoedeisende karakter van de invulling van de vacature wordt gelijktijdig extern geworven.

In verband met het spoedeisende karakter van de invulling van de vacature wordt gelijktijdig extern geworven.

Interne vacature 125

Aan de FdR is door het Min. van O&W subsidie toegewezen voor een kortdurend vooronderzoek op het gebied van loopbanen van vrouwen aan de RL. Voor de uitvoering van dit onderzoek wordt gezocht naar een **STUDENT-ASSISTENT OF MEDEWERKER ONDERZOEK M/V**. Taak: uitvoering van een kortdurend vooronderzoek naar loopbanen van vrouwen bij de RL. Het vooronderzoek heeft als doel een beeld te geven van de beschikbare relevante informatie binnen de RL m.b.t. de positie van vrouwelijk personeel. Het onderzoeksvoorstel is op aanvraag beschikbaar.

Vereist:
- academische opleiding of student in de laatste fase van de opleiding
- ervaring of uitgesproken affiniteit met

vraagstukken van emancipatoir personeelsbeleid
- ervaring met sociaal-wetenschappelijk onderzoek strekt tot aanbeveling. Rechtspositie:

- aanstelling vindt plaats als medewerker onderzoek, salaris vanaf 2736,- bruto per maand afhankelijk van ervaring en opleiding of als student-assistent
- de medewerker wordt ondergebracht in de vakgroep strafrecht
- aanstelling geschiedt voor een periode van 3 maanden bij een 1,0 fte aanstelling (voor student-assistenten 9 maanden bij een 0,3 fte aanstelling).
Inlichtingen: R. Wolleswinkel, tel. 887296.

Congressen

Gezondheidszorgonderzoekdag

Op 19 december wordt de zesde Gezondheidszorgonderzoekdag georganiseerd. Op deze dag wordt onderzoek gepresenteerd op het gebied van het primaire proces van zorg. Er zullen 97 voordrachten gepresenteerd worden o.a.: ruimtelijke aspecten van de gezondheidszorg, klinische epidemiologie, Aids en werk: wiens zorg?, technology assesment, gezondheidsenquête als beleidsinstrument, zorgonderzoek in verplegingswetenschappelijk perspectief. De dag vindt plaats in Tongersestraat 53.

Informatie en inschrijving bij secretariaat Externe Betrekkingen, tel. 887396 of op de dag zelf bij de zij-ingang.

Lezingen Protogoras

Protogoras, de commissie voor complementaire geneeskunst, presenteert de volgende lezingen:

- 1-12: Inleiding in de kruidengeneeskunde door Toine Vernel, homeopaat, 13.30 uur in kamer 0126, Deb1.
- 12-12: Geneeskunde en geneeskunst door dr. Y. van Orshoven, arts. Over een patiëntbenadering waarin verstand, gevoel en wil integraal worden aangeboden, 19.30 uur, Aula, TS53.

Sport

Sporthal Randwijck

Door de ingebruikname van sporthal Randwijck per januari '89 komt m.i.v. 2 januari het noodrooster van LV&S te vervallen. Dit betekent dat de gegevens in het vademecum en het programma-overzicht weer kloppend zijn.

verblijfkosten zowel als voor kosten van het veldwerk. Aan het verkrijgen van subsidies zijn de volgende voorwaarden verbonden:

a. er moet sprake zijn van een samenwerkingsverband tussen een Nederlandse wetenschappelijke instelling en de instelling waar de onderzoeker aan verbonden is

b. het onderzoeksproject moet ontwikkelingsrelevant zijn.

Tevens kan subsidie worden gevraagd door Nederlandse onderzoekers. Belangrijke onderzoeksonderwerpen: tropical medicine, environment, ecology en rural development.

Meer informatie: op dinsdag en donderdag van 10.00 tot 11.30 uur bij bureau Buitenland, kamer 3023, Tongersestraat 53, tel. 888309/311, Han Aarts en Hettie van Witteloostuyn.

Op deze tijden kan tevens informatie worden ingewonnen door studenten die willen gaan studeren in het buitenland.

Onderwijs

Bureau Studentendecanen

Bij het Bureau Studentendecanen kunnen alle studenten en auditoren van de RL terecht met vragen en problemen. De decanen geven voorlichting en advies bij vragen van studenten m.b.t. hun sociale en economische situatie. Hierbij valt te denken aan o.a. de volgende kwesties: uitstel van militaire dienstplicht, studiefinanciering en uitkeringen, studievertraging, studieonderbreking, aanmelding, loting, plaatsing, inschrijving en inschrijvingsduur, beroepsprocedures, inschrijving als auditor, resp. extraneus, beroep op noodfonds, (vervolg)opleidingen.

Ook voor begeleiding bij problemen van meer persoonlijke of psychische aard kan men een beroep doen op het decanaat. B.v.: onzekerheid, gespannenheid, concentratieproblemen, vage lichamelijke klachten, eenzaamheid, moeilijkheden in het leggen van contacten, vragen omtrent de eigen identiteit, problemen/conflicten met de partner, seksualiteit, conflicten met de ouders, moeilijkheden bij het zelfstandig wonen.

De decanen houden open spreekuur op dinsdag en donderdag van 14.00-16.00 uur en op woensdag van 17.00-19.00 uur. Telefonisch zijn de decanen bereik-

baar van maandag t/m vrijdag tussen 13.30-14.00 uur. Het secretariaat van bureau Studentendecanen is geopend van maandag t/m vrijdag tussen 13.30-16.30 uur. Dan kunnen ook afspraken worden gemaakt met een van de decanen.

Drs. Ruud v.d. Berg (decaan)
mr. Heleen de Bruin (hoofd)
Juliëtte Creemers (decaan)
Jo Lemmens (administratief medewerker)

Nellie Plompen (secretariaat/infotheek).
Bouillonstraat 3, kamer 0306, tel. 887354/7363.

Studie-infotheek

In de studie-infotheek van bureau Studentendecanen is informatie aanwezig m.b.t. studierichtingen en afstudeerrichtingen binnen het Nederlands Wetenschappelijk Onderwijs en is enige informatie te verkrijgen over het Hoger Beroepsonderwijs. Ook voor informatie betreffende de arbeidsmarkt kan men in de studie-infotheek terecht.

"Geknipt voor jou", knipselkrant Hoger Onderwijs, uitgave van het Studentendecanaat, is hier verkrijgbaar.

De studie-infotheek is geopend van maandag t/m vrijdag van 14.00-16.30 uur, Bouillonstraat 3, tel. 887351.

Steunpunt Studiefinanciering

De telefonische spreekuren van het Steunpunt Studiefinanciering zijn: maandag t/m vrijdag 9.00-12.00 uur en 14.00-16.00 uur, tel. 06-3212151. Op deze tijden is ook de balie van het Steunpunt geopend, ingang Lenculenstraat 26.

De informatielijn kortingsregeling is geopend van 9.00-21.00 uur, tel. 06-3212325.

Bureau Inschrijvingen/Centrale Studentenadministratie

De Centrale Studentenadministratie is telefonisch te bereiken via tel. 887158/7159 van maandag t/m donderdag van 13.30-16.30 uur en vrijdag van 9.00-13.00 uur.

De balie van Bureau Inschrijvingen is op bovengenoemde tijden geopend, ingang Lenculenstraat 26.

(Advertentie)

Boekhandel Leiter-Nypels

DE MAASTRICHTSE
UNIVERSITEITS - BOEKHANDEL

Wolfstraat 12
6211 GN Maastricht

tel. (043) 252666*
telex 56173 leiny nl.

Dienst Voorlichting

(Advertentie)

VW Golf

**AUTORIJSCHOOL
ROUMANS**

BMW

Quirinaalhof 4 k Maastricht
Tel. 043-476331

Voor al uw timmerwerk, onderhoud en kleine bouwwerkzaamheden

Aannemersbedrijf Hermens

Raar 29 te Meerssen
Tel. 04406-12761

Falstaff

Amorsplein 6

- 8 soorten bier v/h fust
- meer dan 100 soorten bier
- dagelijkse keuken
- open van 11-22 uur

Enkele grepen uit onze menukaart:

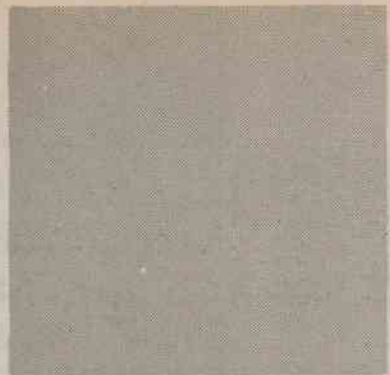
Verse uiensoep	f 4,50
Kaasplank	f 8,-
Lamskoteletten	f 16,50
Mosselen „Falstaff”	f 15,-
Konijn op Vlaamse wijze	f 17,50

**ECONOMIE
GENEESKUNDE
GEZONDHEIDS-
WETENSCHAPPEN
RECHTEN...**

**DE BOEKEN
BIJ BERGMANS**

**BOEKHANDEL
Bergmans**

NIEUWSTRAAT 9, 6211 CR MAASTRICHT, TEL.: 210825

Danskennismakingscursus

M.i.v. 11 januari start een cursus dans kennismaking. Deze cursus is bedoeld voor iedereen die kennis wil maken met diverse dansvormen, zoals primitieve, moderne, latijns-amerikaanse, show- en volksdans, rock en roll, klassiek ballet en jazz dans. De cursus vindt plaats op woensdagavond 19.00-20.15 uur in sporthal Randwijk. Kosten: f 37,50 voor 10 lessen van 75 minuten. Verdere informatie/cursusfolder: bureau LV&S.

Skigymnastiek

Sinds donderdag 3 november kan men van 19.00-20.00 uur terecht in het Trichtercollege waar o.l.v. Iwan Jorissen skigymnastiek plaatsvindt. Het doel hiervan is het opbouwen van een goede conditie, die ervoor moet zorgen dat de skiër tijdens zijn wintersportvakantie zonder hinder van fysieke problemen kan skiën.

Sola-estafette

Op 5 en 6 mei vindt tussen Göteborg en Karlstad (Zweden) de Sola-estafette plaats, een loopevenement over 267 km. De RL neemt deel met een team van 31 lopers/loopsters. Om deel te nemen moet men een inschrijfgeld van f 50,- voldoen bij bureau LV&S. De voorinschrijving is alleen geldig bij betaling, op volgorde van binnenkomst. Op maandagavond 28 november zal om 20.00 uur een informatiebijeenkomst gehouden worden in kamer 1090, TS53. Informatie/inschrijfformulieren: bureau LV&S.

Squash-cursus

Op 24 en 25 januari starten twee squash-cursussen: op dinsdag van 17.00-18.00 uur voor gevorderden en op woensdag van 17.00-18.00 uur voor beginners. Kosten: f 50,- voor 8 lessen van 1 uur. Inschrijven/cursusfolder: bureau LV&S.

Tennistoernooi RL indoor

Op 17 december wordt in de tennishal Dousberg weer het jaarlijkse tennis- en badmintontoernooi RL indoor gehouden voor RL-medewerkers van 18.00-23.00 uur. Inschrijfformulieren zijn verkrijgbaar bij bureau LV&S.

Wintersportreizen

Bureau LV&S organiseert weer de jaarlijkse wintersportreizen in januari naar Lützach, Zuid-Tirol. Prijs arrangement: f 525,-. Informatie: bureau LV&S.

Yogacursus beginners

Op 30 november start een nieuwe yogacursus voor beginners. Deze cursus vindt plaats op de woensdagavond van 19.30-20.30 uur o.l.v. H de Nève in sportzaal Vijverdal. Kosten: f 40,- voor 10 lessen van 1 uur. Informatie/inschrijving: bureau LV&S.

**Gezondheids-
wetenschappen**

Algemeen

Symposium Biologisch Gezondheidkundigen

Op 2-12 vindt er aan de RL het eerste symposium van Biologisch Gezondheidkundigen plaats in de collegezaal, BMC. Studenten BGK en medewerkers BGK/Humane Biologie krijgen hierover informatie toegestuurd. Informatie: tel. 888637/610.

Filmclub GGK

Dinsdag 6 december wordt in Ciné-K, Bernardusstraat, de film Betty Blue gedraaid. Aanvangstijd: 20.00 uur. Kaartjes aldaar vanaf 19.45 uur. Prijs: f 5,- voor abonneementhouders, f 8,- voor studenten, f 10,- voor overigen. Bestelling van de kaartjes mogelijk via secr. GGK, tel. 888157. Opgave voor abonnementen via tel. 888157 à f 10,- per studiejaar.

Onderwijs

Herhalingstoets

Vijfdejaars GGK-studenten. De herhalingstoets over de literatuur in het kader van de interimregeling psychodiagnostiek is gepland op 23 januari 9.00 uur, Skillslab, kamer J. Omdat per abuis het bericht dat 30 september de laatste mogelijkheid was om de literatuurtoets psychodiagnostiek (interimregeling) te doen, niet in Bulletin is opgenomen, is besloten dat iedereen die de literatuurtoets nog wil doen op 23 januari kan deelnemen. Inschrijven voor de toets bij Annette Staps, tel. 882300. Zij heeft tevens de literatuurlijst voor de toets. Informatie: Susan Bögels, 882266.

Commissie Voortgangstoets

- De Commissie Voortgangstoets zoekt een propaedeutisch student die de coördinatie op zich neemt van het studentcommentaar op de toetsitems. Inlichtingen: Linneke Polman, tel. 614338.
- In de Commissie Voortgangstoets is ruimte ontstaan voor een vertegenwoordiger namens de studenten. Inlichtingen en aanmelding: Henk van Berkel, tel. 882303.

Capita Selecta

Ook dit jaar wil men weer van start gaan met Capita Selecta. Dit is een initiatief van een aantal VW-studenten. Capita Selecta wordt enkele keren per jaar georganiseerd. De eerste bijeenkomst als heeft thema: de toekomst van verplegingswetenschap in Nederland, in het

bijzonder in Maastricht. Harrie Smeets zal dit thema inleiden waarna er gelegenheid zal zijn tot discussie. Plaats: d'n Ingel, Vrijthof. Datum: 30-11, 20.00 uur. Entree: f 1,-, één consumptie verplicht. Info: tel. 045-452191.

Rechtsgeleerdheid

Onderwijs

Hoorcollege Zakenrecht

Dinsdag 29 november 15.00 uur in de Statenzaal, Bou3: hoorcollege zakenrecht.

Voortgangstoets

Woensdag 30 november: voortgangstoets voor alle dagstudenten en jaar 2 en 4 van de avondopleiding. Aanvang: 9.00 uur tennishal Dousberg.

Hoorcollege Macro-economie

Hoorcollege door A. v. Mourik op woensdag 30 november om 15.00 uur in gebouw Rijkswaterstaat, F. de Veyestraat.

Vragenuur Overheid

Woensdag 30 november om 13.30 uur in gebouw Rijkswaterstaat, F. de Veyestraat: vragenuur Overheid.

Hoorcollege zakenrecht

Dinsdag 6 december 15.00 uur in de Statenzaal, Bou3: hoorcollege zakenrecht.

Arbeidsrecht

Ontwikkeling van het arbeidsrecht in België en Nederland door M. Rigaux: op dinsdag 6 december 15.30 uur in de collegezaal Nieuwenhof.

Vragenuur jaar 1 avondopleiding

Dinsdag 6 december 20.00-21.00 uur collegezaal Nieuwenhof: vragenuur blok 1.1 inleiding.

Bedrijf, management en mensenrechten

Op woensdag 7 december vindt er in de Mabi-bioscoop een hoorcollege Bedrijf, Management en Mensenrechten (Amnesty International) plaats. Tijd wordt nog nader bekend gemaakt.

Vragenuur Overheid

Vragenuur overheid: woensdag 7 december 13.30 uur in de Mabi-bioscoop.

Contactpersonenoverleg jaar 2 avondo.

Donderdag 8 december 20.00-21.00 uur practicum-4-ruimte, ZW4: contactpersonenoverleg jaar 2 avondopleiding (vragen s.v.p. schriftelijke van te voren bij de tutor indienen).

(Advertentie)

boeken in heel linnen in leer met goudopdruk in perkament

maar ook stencils, proefschriften, e.d.

handboekbinderij arno lipsch

hunnenvweg 41
6224 jp maastricht
tel. 043-625889
als u vakwerk op prijs stelt

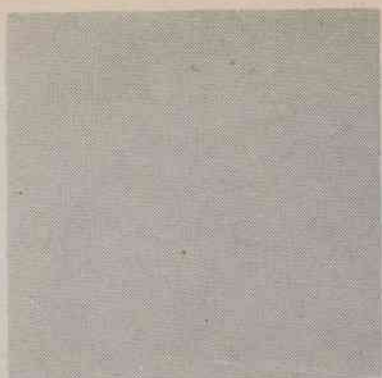
Samengesteld door Lucia Geurts

Mensenrechtenfilms

Veertig jaar geleden kondigden de Verenigde Naties de Universele verklaring van de rechten van de mens af. Komende weken hebben verschillende activiteiten plaats om dit te herdenken. Filmhuis Lumière organiseert, in samenwerking met de juridische faculteit, in de week van 8 tot 15 december een speciaal filmprogramma met drie documentaires en twee speelfilms. In 'Beirut: the last home movie' volgt de Amerikaanse filmster Jennifer Fox gedurende drie maanden de familie Bustos, die vastbesloten is haar erfgoed, een tweehonderd jaar oud paleis midden in de kapotgeschoten stad te behouden en te blijven bewonen. Manu Bonmariage uit België geeft een beeld van het gedrag van de politie in Charleroi bij de hulpverlening aan burgers. Politie-mensen blijken slecht te kunnen omgaan met de sociale problemen, die in grote verscheidenheid op hen afkomen. De film heet 'Allo police'. 'Classified people' toont in de verfilming van het dagelijks leven in Zuid-Afrika de absurditeit en wrangheid van het apartheidstelsel aan. De documentaire is gemaakt door Jolande Zaubermann uit Frankrijk. Deze drie documentaires gaan hier in première en worden slechts een keer vertoond; de speelfilms ('Killing fields' en 'Alambrišta') zijn twee maal te zien. Data en aanvangstijden: zie agenda.

CACI projects

Het Bonnefantenmuseum en de Vereniging van Vrienden van Bonnefanten organiseren een reeks activiteiten op zondagmorgen onder de naam 'Museum Matinee 88'. Het programma omvat concerten, lezingen, ontmoetingen met kunstenaars en voordrachten. Zondag 27 november geeft CACI projects een visueel concert. Het heet 'De aantasting' en bestaat uit muziek voor computer en drie muzikanten, waaraan beelden zijn gekoppeld. Speciaal ontwikkelde software maakt het mogelijk dat programma's tijdens de voorstelling door de spelers en hun instrumenten worden gestuurd. Zo is slagwerker/tapdancer Nico Meyer via een draadloze microfoon gekoppeld aan de computer. De vloergeluiden worden versterkt en krijgen daardoor een theateraffect. CACI projects bestaat verder uit Hans Asselbergs (marimba en midi-vibrafoon) en Ernst Oosterveld (computer en keyboard). De voorstelling begint om 11.30 uur.

gen, ontmoetingen met kunstenaars en voordrachten. Zondag 27 november geeft CACI projects een visueel concert. Het heet 'De aantasting' en bestaat uit muziek voor computer en drie muzikanten, waaraan beelden zijn gekoppeld. Speciaal ontwikkelde software maakt het mogelijk dat programma's tijdens de voorstelling door de spelers en hun instrumenten worden gestuurd. Zo is slagwerker/tapdancer Nico Meyer via een draadloze microfoon gekoppeld aan de computer. De vloergeluiden worden versterkt en krijgen daardoor een theateraffect. CACI projects bestaat verder uit Hans Asselbergs (marimba en midi-vibrafoon) en Ernst Oosterveld (computer en keyboard). De voorstelling begint om 11.30 uur.

Ives ensemble

In Museum Van Bommel-Van Dam is een programma gestart van vijf zondagmiddagconcerten waarin muziek uit de twintigste eeuw cen-

traal staat. Zondag 27 november treedt het Ives Ensemble op, bestaande uit acht musici (hobo, klarinet, slagwerk, twee piano's, (alt-)viool en cello). Het ensemble speelt werk van John Cage, onder andere Music for . . . , Ryoanji, Two and seven. Het concert begint om 16 uur. Zondag 18 december geeft het Ives Ensemble een Cage-concert in de stedelijke muziekschool Maastricht in het kader van de Intro-concertreeks. Aanvang 15.30 uur.

Dans

Het cultureel centrum Maastricht (in de volksmond "de schouwburg") heeft dit seizoen veel dans in haar programma. Woensdag 30 november brengt De Rotterdams dansgroep twee nieuwe werken. 'Surrender' is gemaakt door de Amerikaan Stephen Petronio. Op muziek van David Linton heeft hij de dansers van de Rotterdamse Dansgroep laten improviseren. Op basis daarvan is een compositie van vijf delen ontstaan. De abstractie van de beweging is het thema. Vooral in de duetten speelt het lichamenlijk manipuleren van de partner een grote rol. De Nederlandse choreograaf Hans Tuerlings maakte The mandarina day. Drie vrouwen denken en praten over hun obsessie. In een bewegingsspel van onderkoelde passie behandelen en beheersen zij het object van hun fantasieën.

Scène uit Surrender, woensdag 30 november in de Maastrichtse schouwburg

De grenzen van de mannentaal

Rosalie Sprooten

Afgelopen weekend vond in de Heerlense schouwburg een internationaal poëziefestival plaats onder de titel: Grenzen aan de taal. Een prachtig initiatief, dat moet gezegd worden. Dichters zouden spreken over hun visie op de status van het dialect en standaardtaal. Eindelijk had de schrijver zijn moedertaal ontdekt.

Toen ik op 16 november de Limburger opensloeg en een volle pagina dichters voor me zag was ik stomverbaasd. Enige verbijstering maakte zich zelfs van mij meester toen dat lang niet alles bleek te zijn. Maar liefst vier pagina's had die krant aan het festival gewijd. Ik vroeg mij terstond af welke geheimzinnige krachten hier achter de schermen hadden gewerkt want zo scheutig was de Limburger de laatste jaren niet met papier als het literatuur betrof.

Maar de vreugde over zoveel cultuur in het ochtendblad werd snel getemperd toen ik ontdekte dat tussen de zeventien deelnemende dichters niet één vrouw bleek te zijn. Ik heb gezocht tot in de kleinste lettertjes van de advertenties, tussen politieke en sportkolommen maar geen vrouwelijke dichter viel daarin te bekennen.

Het had iets genants, het was zo'n opdringerig beeld, al die mannen op vier pagina's. Vooral ook omdat er wel een vrouw was uitgenodigd om hun teksten voor te lezen.

Later op de dag belde ik de afdeling cultuur van de provincie die als een van de subsidiegevers genoemd werd. Volgens de ambtenaar waren er bij de fl. 50.000 subsidie geen voorwaarden gesteld. Het ging vooral om de kwaliteit. "Dus als een groep vrouwen iets dergelijks wil organiseren kunnen ze ook bij de provincie aankloppen." Dat moest dan afgewogen en tegen een achtergrond bezien worden want het ging tenslotte om het niveau. Maar volgens mij is de provincie is allang blij, dat ze weer een prestigieslag kunnen slaan. Dialect en over de grenzen, heimat en het balkon van Europa, een prachtige combinatie. Die gooit in het fort aan de Maas altijd hoge ogen. Dat moeten de organisatoren geweten hebben.

Blijft nog de vraag naar het waarom van dit mannelijke onderonsje. De dichters hebben kennelijk scherpe grenzen gesteld. Grenzen van pure kwaliteit wordt mij her en der verzekerd. Maar vooral ook dat ik niet uit moet gaan van de kwade opzet van de organisatoren. Daar ga ik inderdaad niet vanuit maar dat lost voor mij toch niet de vraag op waarom vrouwen zo schitteren door afwezigheid. Is er tussen Basel, Antwerpen, Berlijn, Boekarest of Croom in West Ierland dan niet één vrouw te vinden die iets zinnigs over dit thema kan zeggen? Of vier, vijf, voor mijn part tien vrouwen? "Het gaat niet om een man of vrouw maar om de kwaliteit" wordt mij die dag herhaaldelijk gezegd. Typisch dat dit argument steeds in discussies door mannen wordt gehanteerd. Ik hoor het nu al jaren. Poëzie zou bij uitstek toch het gebied van de vrouw moeten zijn. Er wordt immers van uit gegaan dat ze zoveel intuitiever en gevoeliger dan de man is.

Dichters spreken de anima in zichzelf aan, zegt de dichter Manuel Kneepkens. Er zou dus sprake van verwantschap moeten zijn. Hoe is het dan mogelijk dat mannen zo koning kraaien in het land van de poëzie? Ook bij andere manifestaties zoals b.v. Poetry International, zijn vrouwen toch veruit in de minderheid. Bij het instellen van de Anna Bijnsprijs dacht ik nog, moet dat nou. Maar langzaam wordt mij duidelijk dat vrouwen van de ontwikkelingen niet veel heil te verwachten hebben. "Het gaat hier om een speciaal thema," zegt Wiel Kusters "en ik ken bijna geen vrouw die zich daar mee bezig houdt."

Ik geloof hem want hij is de laatste die ik er van verdenk dat hij vrouwen wilens en wetens buiten de deur wil houden. Maar dat het desondanks kan gebeuren, in alle argeloosheid, vind ik een teken aan de wand. Het is meer dan belangrijk dat vrouwen nu al een plaats opeisen in de nog op te richten Europese Stichting voor de Poëzie die straks misschien in Maastricht gaat komen. Anders vallen de vrouwelijke dichters nog vaak uit de boot.

AGENDA

Toneel

L'Amour la mort, Theatregroep Carrousel, zaal het Vervolg, 25 nov. 20.30 uur.
Naam zonder uitzicht, Studio Peer, zaal Het Vervolg, Vrijthof 47a, 27 nov. 14.30 uur.
Titus, een shakespearre kommentaar, Toneelgroep Amsterdam, Schouwburg 29 nov. 20.00 uur.
Over de grens, Peter Faber e.a., schouwburg 2 dec. 20.00 uur.

Muziek

Philippe Elan, Franse chansons, Generaalshuis, 25 en 26 nov. 20.00 uur.
Trijn de Begijn, Maastrichtse Operette Vereniging, Stadsschouwburg 25 en 27 nov. 20.00 uur.
Otros Tiempos, Tango-concert, Theatercafé 25 nov. 23.00 uur. **La Traviata**, Theatre Royal de Liège, 25 en 29 nov., 1 en 3 dec. 20.00 uur, 27 nov. 15.00 uur. Stadsschouwburg Heerlen 17 dec. 20.00 uur.
LSO, dirigent: Salvador Mas Conde. Solist: Boris Pergamenschikow, cello, Staargebouw 26 nov. 20.00 uur.
"Vanavond is van ons", Benny Neyman, schouwburg, 1 dec. 20.00 uur.
Tango-kwintet Gotan, Stadsschouwburg 26 nov. 21.00 uur om 22.30 uur in de Redoute tango-salon met tango-orkest El Choclo.
The Run, Café De Karrosseer, 27 nov. 21.00 uur.
Trio a Tré, Lunchconcert
LSO, St. Maartenkoor, Pro Musica, Jubilate,

Universiteitskoor M'tricht, eenmalige uitvoering van het Te Deum van Bruckner, Te Deum van Charpentier en de vier motetten van Telemann. H. Hartkerk te Hasselt, 2 dec. 20.00 uur.

Diversen

Kain, ned. première, sprankelende café-theaterproductie van Musical 2000 uit Antwerpen, café Satyricon, Bernardusstraat, 27 nov. 20.00 uur.
De Rotterdamse Dansgroep, choreografieën van Stephan Petronio en Richard Alston, schouwburg 30 nov. 20.00 uur.
De aantasting, visueel concert, Bonnefantenmuseum 27 nov. 11.30 uur.
Festival Jongeredag, met "The Magnificent 7", Stadsschouwburg Heerlen 27 nov. 14.00-18.00 uur en vanaf 20.00 uur.

Exposities

Accademia, Bonnefanten museum, t/m 8 jan.
Plan, derde Euregionale tentoonstelling, Dominicanerkerk, t/m 27 nov.
Het postmoderne aan kinderen verklaard, Bonnefantenmuseum, 19 nov. t/m 3 febr.
Gilbert de Bontridder, tekeningen tussen zwart & wit, t/m 27 nov., Akerstraat 82a Heerlen, wo t/m zo 14-17 uur.
Variaciones Sobre Tango, tekeningen en gouaches van H. Sabat, fotografisch werk van M. Pignatti Monti, Universiteitsbibliotheek, Bonnefantenstraat 2, ma t/m vrij 9.00-21.00 uur, za van 9.00-13.00 uur., t/m 2 dec.
Albert Kliest, Objecten, Stichting Transport, Boogaardenstraat 40, di-zo 14-17 en 19-22 uur.
J. v. Geel en Octavia Molea, keramiek en achterglasschilderijen + pentekeningen, Galerie Hof van Oensel, Haagstraat 5

Schimmert, do t/m zo 14.00-17.00 uur.
Harrie Bartels, schilderijen en tekeningen. Galerie Anny van den Besselaar, Tafelstr. 6a, do t/m zo 11-17 uur, t/m 4 dec.
Cil Crefcoeur, Galerie de Keerder Kunstkamer, Kerkstraat 10 Cadier en Keer, vrij, za en zo van 14.00-18.00 uur
Natascha Rieter en Marijke Raaymakers, keramiek en grafiek en gemengde techniek, 6 t/m 27 nov., wo t/m vrij 13-18, za en zo 13-17 uur.
Jan Asselbergs, schilderijen en tekeningen, Galerie Signature, Kapoenstraat 24, wo t/m vrij 13-18 uur, za en zo 13-17.00 uur.

Ferran Garcia Sevilla en Wim Claessen, schilderijen, 6 monochromes, Galerie Wanda Reiff, Rechtstraat 43, open di t/m za 13-18 uur, t/m 22 dec.
Jos Caelen, schilderijen, Schuwirth & van Noorden, Rechtstraat 64, wo t/m za 14-18 uur, do 14-20 uur, t/m 11 dec.

Grafiek 88, museum van Bommel-van Dam, Deken van Oppensingel 8, Venlo, di t/m vrij 10.00-16.30 uur, za en zo 14.00-17.00 uur, t/m 4 dec.
Harry Dister, expositie: haken-ogen- en sluiseringen, Ruimte Transport, Filmhuis, t/m 27 nov.

Hans Schrijen en Paul de Nooyer, fotoexposities kasteel Hoensbroek, t/m 27 dec.
W. v.d. Meer.d. Pal en H. Meerveld, keramiek en aquarellen/olieverfschilderijen, Galerie 'De Sauveur' Dorpsstraat 21 te Ulestraten, 19 nov. t/m 18 dec., do t/m zo 14.00-17.00 uur.
Andries Hoogenraad, Beelden, Perroen galerie, t/m 18 dec.
Marli Hommel en Hennie van Overbeek, schilderijen, werken op papier kamerschermen en beeldhouwwerk, Galerie "De Keerder Kunstkamer", Kerktraat 10, Cadier en Keer.

Films

Filmhuis Lumière, Boogaardenstraat 40b:

Attention Bandits, t/m 27 nov. 21.00 uur.
Robinsonade, t/m 30 nov. 20.00 uur.
I've heard the mermaids singing, t/m 30 nov. 22.00 uur.
Mama Roma, 28 t/m 30 nov. 21.00 uur.

Cinema Palace, Wijkerbrugstraat 1.

The unbearable lightness of being, dag. 20.15 uur.
Junglebook, za 16.30 en zo 14.30 uur.
Good morning Vietnam, (Ned. Première), dag. 18.45 en 21.15 uur, zo ook 16.15 uur.
Big business, dag. 18.15, za ook 16.15 uur, zo ook 14.00 en 16.15 uur.
Who framed Roger Rabbit, (Ned. Première), dag. 18.45-21.15 uur, za ook 16.30 uur, zo ook 14.00-16.30 uur.

Ciné K, Bernardusstraat 13.

A world apart, vr, za, 20.00 en 22.15 uur., zo t/m wo 19.00 en 21.15 uur.
Betty Blue, 6 dec. (i.p.v. 29 nov.) 20.00 uur, initiatief van filmclub GGK (bestelling kaartjes secr. GGK, tel. 888157).

Mabi, Kleine Gracht 24a.

Die Hard, dag. om 14.30, 21.00 uur, za en zo ook om 18.00 uur
Coming to America, dag. om 14.30-21.00 uur, za, zo ook om 18.15 uur.
Midnight run, dag. om 14.30-20.30 uur, za, zo ook om 18.00 uur.
Hanna's war, dag. om 14.30-20.30 uur, za, zo en wo alleen om 20.30 uur

De Woongroep

"Bea heeft een maximaal gedicht geschreven," glimlachte Elena nadat ze haar laatste hap lasagna naar binnen had gewerkt. Bea keek haar onderzoekend aan. Was die blik nu smalend? Of kon ze er een verborgen trots uit opmaken, misschien.

"Een maximaal gedicht?" vroeg Wimmie, "wat is dat voor iets? Kan taal maximaal zijn? Minimaal, daar kan ik me nog wel iets bij voorstellen, oe, ie, aa, jongens, ik ga. Zoiets. Minimaal. Maar maximaal, nee. Wat is dat dan, Bea?"

Bea bloosde. Het was helemaal niet de bedoeling dat de gedichten die ze voor Elena schreef aan de eettafel ter sprake zouden komen. "Ach," vond ze, "t Is niets."

"Dus toch minimaal," zei Bram. "Aa, ie, oe, wat een gedoe," trachtte Wimmie.

"Ik heb er wel eens wat over gelezen," zei Frederike, "de Maximalen, dat is een clubje jonge dichters dat zich wil afzetten tegen de gevestigde mooidrammerij van de middle-of-the-road poëten, bij de dichters heb je dat ook. De Nieuwe Wilden heten die, rond Elly de Waard."

"Nooit van gehoord. De nieuwe wilden, de oude wilden, de nieuwe tammen, de minimale middelbare gematigden, het lijkt me nonsens, maar ik lees dan ook nooit een gedicht," zei Jan.

"Ik vind het wel interessant," sprak Bram bedachtzaam, "wat is dan het eigene van die Maximale Wilden?"

"Recht voor z'n raap moet het zijn, met volkse woorden, eerlijk, ronduit, stoere klanken, geen verspilling van kostbare woorden. Dat is een maximaal gedicht. En Bea heeft er een geschreven. De nieuwste wilde," nu keek Elena duidelijk wél trots.

Bea geneerde zich wat. Opeens was ze gebombardeerd tot trendy huis-dichteres. Terwijl ze toch alleen maar een beetje geprobeerd had haar gevoel op papier te zetten. Die stomme Elena ook, met haar opschepperij. Nu zelfs niet meer alleen over zichzelf, maar ook al over mij. "Ik ga niet voordragen, hoor," stelde ze vast, "en ik kan me ook niet voorstellen dat Eleentje dat voor mij wil doen." Ze glimlachte liefjes naar Elena. Wie kaatst moet de bal verwachten, en het was dus Elena's beurt om zich in verlegenheid te vinden. Misschien heeft ze zich daarnet ook niet goed gerealiseerd waar het gedicht precies over ging, dacht Bea. Jan en Bram roken echter prooi, en richtten zich tot Elena.

"Nou?" eiste Jan, en "Kom op met die geit," zei Bram.

"Ja, ik wil wel 'ns een life maximaal wild gedicht horen, Elena, en jij bent erover begonnen, dus reciteer maar," zei Frederike.

"Ikkeh, ... Uhm, nou ja, het copyright berust bij Bea, dus of ik nu zo de aangewezen persoon ben," smekend keek ze naar Bea.

Die had haar rust hervonden en zei: "Jongens, het bewuste gedicht was zó maximaal dat het hier niet goed past: een dergelijk wild gedicht heeft nét de maten van een tweepersoons bed, alwaar het dan ook door maar twee personen kan worden voorgedragen. Maar als jullie er op staan, wil ik best eens een vreselijk wild verzoeknummertje voor jullie schrijven."

"Maar dan toch niet over hunkeren," besloot Elena. Bea zuchtte diep.

(wordt vervolgd)

Martha Savannah

TESTIMONIUM VAN ARMOEDE

Actie van agenten en studenten bij Hotel Maastricht (foto Widdershoven)

De studentenactieweek zal een wrange nasmaak hebben. De druk op minister Deetman om met de studenten te praten leidde uiteindelijk tot een daadwerkelijke toezegging zijnerzijds. Maar die belofte kwam gelijk met het bericht dat de minister en zijn gezin zich door de acties bedreigd voelden en dat Deetman daarom voorlopig niet in de openbaarheid zou treden. Na een trap in de buik en een geslaagde vlucht poging uit het paleis op de Dam was het studentenprotest in Maastricht -waar hij blijkbaar hals over kop het vege lijf moest redden- de druppel die de emmer deed overlopen. Een actie die door media en minister-president Lubbers zo ongeveer vergeleken werd met een aanslag. Maar was de situatie echt zo dreigend? Donderdagmiddag 17 november berichtte de Landelijke Studentenvakbond (LSVb) aan NSEM dat minister Deetman die avond in Maastricht zou verschijnen. In Hotel Maastricht ging hij een congres voor Europese schoolleiders openen. Na een aantal vergeefse pogingen van de LSVb om een gesprek met de minister te arrangeren hadden zij hem een telegram gestuurd met wederom hetzelfde verzoek én een ultimatum, dat donderdagmiddag om vier uur afliep. Na die tijd zou een LSVb-afvaardiging de minister overal in het openbaar proberen aan te spreken. Om te beginnen in Maastricht.

bericht uit Maastricht

Het was natuurlijk ook voor de Maastrichtse actievoerders een uitgelezen mogelijkheid om hun grieven aan de minister duidelijk te maken. Rond kwart voor zes arriveerden de Maastrichtse studenten, vergezeld van een vijftigtal Sittardse sympathisanten, per trein in Maastricht. Op ludieke wijze hadden zij, driehonderd man sterk en met een 'nep-OV-jaarkaart' in het bezit, de NS voorbereid op de toestanden die volgens hen zullen worden ontstaan als studenten een echte OV-jaarkaart krijgen. De LSVb-afvaardiging arriveerde pas na zessen bij Hotel Maastricht. De bonden (NSEM en LSVb) hadden een delegatie samengesteld die in contact zou treden met de minister.

Hans Blaauwbroek van NSEM: "Iedere communicatie werd echter geweigerd. Niet door een afwijzing van de minister persoonlijk, maar door hardhandig politie-optreden, wat op zich weer aanleiding gaf tot provocaties. Studenten wilden over de dranghekken, maar de politie verhinderde dat door dreiging met honden en gummiknuppels. Eén student heeft zich bij de EHBO moeten laten behandelen. Het politie-optreden was onnodig hard, waardoor de zaak dreigde te escaleren. Maar zover kwam het niet."

Drie studenten wisten ongehinderd over de dranghekken heen te komen, wandelden het hotel binnen, vroegen aan de receptie naar meneer Deetman en werden vervolgens door twee stevige mannen kordaat naar buiten gewerkt. Volgens Tine Hendriks, één van de drie, maakten de heren een geschrokken indruk bij het zien van studenten in het hotel. Buiten ver-

overden studenten enkele dranghekken, die vervolgens demonstratief aan de Maas werden toevertrouwd, maar daar bleef het bij. Mede omdat de actievoerders zich tegenover een, weliswaar niet numerieke, maar toch zekere fysieke overmacht geplaatst zagen. LSVb-voorzitter Maarten van Poelgeest las een lijst voor met alle plaatsen in het land waar studenten actie voerden. De opsomming werd begroet met spontaan gejuich van de demonstranten. Inspecteur Knippenberg, die het politieteam leidde: "Er was een student met een megafoon die de zaak ongelooflijk opzweepte."

Bij aankomst van minister Deetman, rond vijf uur, was er nog geen student te bekennen, wel dertig agenten. Na het arriveren van de studenten werd de geplaagde bewindsman volgens ooggetuigen nogal paniekerig. Hij had zich inmiddels op een hotelkamer teruggetrokken om rustig enkele telefoongesprekken te kunnen voeren. Hij liet zich ook voortdurend informeren over de toestand buiten het hotel. Volgens inspecteur Knippenberg kreeg hij ook informatie over de situatie bij hem thuis. Knippenberg: "Ook daar zouden studenten demonstreren. Daarnaast was er het gerucht dat er per trein nog veel studenten in aantocht waren om bij Hotel Maastricht te demonstreren. Om deze redenen en omdat het congres doorgang moest vinden besloot de minister zelf dat het beter was voortijdig te vertrekken."

Dat er studenten bij het huis van de minister demonstreerden is volgens Maarten Udo van de LSVb 'absoluut onwaar': "Wij hebben al onze organisaties opgebeld en niemand is naar Gouda, waar minister Deetman woonde, geweest." Dat wordt bevestigd door de politie in Gouda: "In de buurt van zijn huis wordt extra gesurveilleerd. Als er iets gebeurd was hadden we dat zeker geweten." Ook het bericht in de Telegraaf, dat het gezin Deetman bedreigd zou zijn, kan volgens de politie van Gouda niet op feiten berusten. Ook het bericht dat er nog meer studenten in aantocht waren klopt niet met de feiten. De 'studenten-trein' was al lang aangekomen en door de ketting werd het aantal actievoerders dat buiten bleef wachten steeds kleiner. Nog ongeveer honderd doorzetters zagen hoe minister Deetman rond zeven uur Hotel Maastricht verliet.

Hans Blaauwbroek: "We zagen hem in een auto stappen. Alleen door de auto te stoppen zouden we nog met hem kunnen spreken. Ongeveer tien studenten gingen er daarom vóór liggen, maar die werden hardhandig door de politie verwijderd."

Gevolgd door een politiebusje vertrok de minister. Maarten Udo (LSVb) kon de actie van de Maastrichtse studenten wel waarden. Udo: "Ik vond de actie hardstikke leuk en er was niks geweldadig aan. Op het moment dat de minister vertrok was er wat getrek en gedruis, maar dat duurde nog geen tien seconden."

De berichten in de media en vooral de reactie van minister-president Lubbers op deze actie hebben het imago en daarmee de onderhandelingspositie van de studenten echter niet verbeterd. De Limburger van vrijdag 18 november: "Gezeten tussen twee potige rechercheurs in een gepantserde Mercedes, is onderwijsminister Deetman gisteravond ontkomen aan tweehonderd woedende studenten in Maastricht." Minister-president Lubbers noemde in de Volkskrant van zaterdag: "(...) het optreden van de studenten in Limburg een testimonium van armoede voor de actievoerders."

Marc Bonten